

Treball Fi de Grau
Grau en Comunicació Audiovisual

(Re)trobar les arrels.
El despoblament i la joventut.

Producció d'un curtmetratge documental

(Re)discovering the roots.
Depopulation and youth.

A documentary short film production

Modalitat C

Autora: Laura Cubertorer Folch

Tutor: Agustín Rubio Alcover

2022/2023

Resum

El present Treball Final de Grau consisteix en la realització de *(Re)trobar les arrels*, un curtmetratge documental de divulgació que tracta la relació de la joventut amb el despoblament en el municipi de Vilafranca, Castelló. El despoblament és un tema que, avui dia, està molt a sovint en l'agenda mediàtica de l'estat espanyol, i al llarg dels anys s'ha plasmat de diferents maneres en la gran pantalla. No obstant això, hi ha una mancança de veu jove en molts dels documentals que parlen sobre el tema, és per això que la visió jove i personal dels entrevistats li aporta un to de proximitat que el diferencia de la resta. El principal objectiu d'aquest documental és donar-li veu al problema del despoblament des d'una visió jove, menys experta i institucional. A més, al llarg d'aquest treball es farà tot un treball d'investigació per analitzar com s'ha portat aquest tema al llarg de la història.

Paraules clau

Despoblament, joventut, documental, curtmetratge

Enllaç al documental:

Google Drive: <https://drive.google.com/file/d/1aZCR9DsPQh6TOqaLuk8T-QYvdv51Wjwu/view?usp=sharing>

Youtube: https://youtu.be/E-mR_-MYOdU

Abstract

The present Final Degree Project consists in the creation of *(Re)discovering the roots*, a documentary short film for dissemination that addresses the relationship between youth and depopulation in the town of Vilafranca, Castelló. Depopulation is a topic that is frequently discussed in the Spanish media nowadays, and over the years, it has been portrayed in various ways on the big screen. However, there is a lack of young voices in many documentaries that discuss this issue, which is why the young and personal perspective of the interviewees brings a sense of closeness that sets it apart from the rest. The main objective of this documentary is to give voice to the issue of depopulation from a young, less expert and institutionalized perspective. Additionally, throughout this work, a research project will be carried out to analyze how this topic has been addressed throughout history.

Key words

Depopulation, youth, documentary, short film

Link to the documentary:

At Google Drive: <https://drive.google.com/file/d/1aZCR9DsPQh6TOqaLuk8T-QYvdv51Wjwu/view?usp=sharing>

At Youtube: https://youtu.be/E-mR_-MYOdU

ÍNDEX

Introducció	5
a. Justificació i oportunitat del projecte	5
b. Objectius	6
Introduction	7
a. <i>Justification and opportunity of the project</i>	7
b. <i>Goals</i>	8
Marc teòric	10
a. Introducció al despoblament: Èxode rural	10
b. El despoblament i la joventut	11
c. El despoblament a l'interior de Castelló	13
d. El despoblament a la pantalla: ficció i documental	14
i. La ruralitat i el cinema	15
ii. El món rural al documental	16
Theoretical Framework	18
a. <i>Introduction to Depopulation: Rural Exodus</i>	18
b. <i>Depopulation and youth</i>	19
c. <i>Depopulation in the interior of Castelló</i>	21
d. <i>Depopulation on the screen: fiction and documentary</i>	22
iii. <i>Rurality and cinema</i>	22
iv. <i>The rural world in documentary</i>	24
Argumentació sobre les decisions discursives	26
Fitxa tècnica del projecte	28
Sinopsi del Projecte de Producció	29
Estructura de la producció	29
Guions	30
a. Guió literari	30
b. Guió tècnic	34
Desglossaments i pla de rodatge	35
Pla d'exploració del producte	40
a. Anàlisi del mercat al que va dirigit el producte	40
b. Pla de comunicació i màrqueting	41
Gestió de drets d'autoria. Registre.	43
Memòria	45
Resultats i conclusions	46
Results and conclusions	47
Bibliografia	49
Annex 1. Guió de muntatge	51
Annex 2. Storyboard postproducció	62
Annex 3. Xarxes	67
Annex 4. Documentació legal	68

Introducció

En el següent Treball de Final de Grau he elaborat el producte audiovisual anomenat *(Re)trobar les arrels*, és un curtmetratge documental divulgatiu que tracta el concepte de despoblament i com aquest està present en la joventut d'avui dia, concretament en els i les joves de Vilafranca, un poble de la comarca dels Ports, Castelló. En el següent subapartat s'exposen les diverses raons per les quals s'ha escollit realitzar aquest treball.

a. Justificació i oportunitat del projecte

El concepte de despoblament està, actualment, molt sovint en l'agenda mediàtica. És una problemàtica que em toca de prop, doncs el meu poble, Vilafranca, pertany a l'interior de la província de Castelló, concretament a la comarca dels Ports, una zona que, durant les últimes dècades, ha perdut molta població a causa de la falta d'oportunitats que hi ha. S'ha decidit fer un documental perquè considere que és la millor manera de fer arribar a la ciutadania un problema i de donar-li visibilització tal com és i de la manera més realista.

A més, la gran majoria de documentals relacionats en el despoblament tenen unes tendències comunes, entre elles, centrar-se en la gent més gran, a causa de l'envelliment de la població rural; i en l'opinió d'experts, per donar dades i explicacions més exactes i concretes. És aquesta la raó per la qual amb aquest documental pretenc aportar una visió més personal i donar-li veu als joves, ja que note una escassa presència d'ells en la resta de productes audiovisuals.

Tanmateix, el despoblament i el seu estudi sol ser un tema purament sociològic, però des d'anys enrere s'ha tractat de diverses maneres en el món audiovisual espanyol. Des del cinema dels anys 50 fins als documentals més actuals, el despoblament i la ruralitat han estat tractats de formes molt diverses que obrin el camí a la creació de nous productes. Per una part, en el documental sempre ha destacat la imatge real d'aquests problemes, mentre que en la ficció, el món rural ha estat tractat des de punts de vista diferents, des de ser sinònim de retard econòmic i social, fins a ser el refugi idíl·lic de molts protagonistes.

Tot seguit, el fet d'haver elegit realitzar la Modalitat C i, així, anar més enllà de la investigació i realitzar un producte audiovisual recau en la meua visió més artística i en el fet que, de cara al futur, el món del documental m'interessa molt, per tant, vaig veure una bona oportunitat d'endinsar-me per primera vegada en aquest. També, gràcies a la possibilitat d'agafar el material que presta la Universitat Jaume I i a l'ajuda que rebré per part de diferents professionals del món audiovisual propers, considere que tinc els recursos necessaris per a poder obtenir un resultat revelador.

Per tant, es pot afirmar que es va elegir fer una investigació i el posterior documental sobre la relació del despoblament i la joventut al municipi de Vilafranca perquè, a escala personal, m'interessa conèixer els problemes que ha portat el despoblament a aquest municipi i a la seua comarca. També, perquè he notat que hi ha una mancança de veu jove en els documentals que tracten aquest tema quan, realment, ells són el futur del poble rural. I finalment, perquè considere que tinc tots els recursos necessaris per a poder portar-lo a terme i aconseguir un bon resultat.

b. Objectius

Per a realitzar aquest treball d'investigació i aquest documental s'han establert els següents objectius:

- Objectius principals:

1. Realitzar un producte audiovisual de gènere documental de la manera més professional possible.
2. Analitzar i conèixer la història del despoblament per poder adquirir uns coneixements bàsics i poder tractar el tema de la manera més correcta possible.

- Objectius secundaris:

1. Investigar com s'ha tractat en diferents documentals el concepte de la ruralitat i així esbrinar quina és la manera de fer-ho que més s'adapta al meu producte.
2. Estudiar com se sent la joventut en el món rural per poder estructurar adequadament les entrevistes que es realitzaran al documental.

3. Donar veu al jovent rural perquè aquest es pugui sentir escoltat i identificat a l'hora de veure el documental.
4. Visibilitzar de la manera més realista i fidel possible com s'enfronta la joventut al problema del despoblament.
5. Aplicar els coneixements adquirits en les assignatures de Realització Documental, Teoria i Tècnica del Guió, Tecnologia Audiovisual i Models de Representació en l'Audiovisual Contemporani.

Introduction

In the following Final Degree Project, I have developed an audiovisual product called *(Re)discovering the roots*. It is an informative documentary short film that explores the concept of depopulation and how it affects today's youth, specifically focusing on the young people of Vilafranca, a town in the region of Els Ports, Castelló. The following subsection presents the various reasons why this project has been chosen to be carried out.

a. Justification and opportunity of the project

The concept of depopulation is currently a recurring topic in the media agenda. It is an issue that hits close to home for me, as my town, Vilafranca, belongs to the interior of the province of Castelló, specifically in the region of Els Ports. This area has experienced a significant population decline in recent decades due to the lack of opportunities. I have decided to create a documentary because I believe it is the best way to bring awareness to the public about this problem and present it in the most realistic manner possible.

Furthermore, the majority of documentaries related to depopulation tend to focus on the older population due to the aging of rural communities, and they heavily rely on expert opinions to provide precise explanations and data. This is why I aim to provide a more personal perspective in this documentary and give voice to the youth, as I notice a limited representation of their experiences in other audiovisual productions.

Moreover, the study of depopulation is typically approached as a purely sociological topic, but it has been depicted in various ways in the Spanish audiovisual landscape throughout the years. From films in the 1950s to more recent documentaries, depopulation and rural life have been portrayed in diverse ways, opening up new possibilities for creative productions. Documentaries have traditionally highlighted the real-life image of these issues, while fictional works have explored different viewpoints of rural areas, ranging from being synonymous with economic and social backwardness to being an idyllic refuge for many protagonists.

Choosing to undertake the Modality C and create an audiovisual product instead of purely conducting research aligns with my artistic vision and interest in the world of documentary filmmaking for the future. It presented a valuable opportunity for me to delve into this field for the first time. Additionally, thanks to the material provided by the Universitat Jaume I and the assistance I will receive from various professionals in the audiovisual industry, I believe I have the necessary resources to achieve a revealing outcome.

Therefore, it can be affirmed that the decision to conduct research and create a documentary on the relationship between depopulation and youth in the municipality of Vilafranca was driven by my personal interest in understanding the problems brought about by depopulation in this area and its region. Additionally, I noticed a lack of young voices in documentaries addressing this topic, even though they represent the future of rural communities. Finally, I consider myself to have all the necessary resources to carry out this project and achieve a successful outcome.

b. Goals

To carry out this research work and documentary, the following objectives have been established:

- Principal goals:
 1. To carry on a documentary audiovisual product in the most professional way.
 2. Analyzing and understanding the history of depopulation in order to acquire basic knowledge and approach the topic in the most accurate way possible.

- Secondary goals:
 1. Researching how the concept of rurality has been approached in different documentaries to determine the most suitable approach for my product.
 2. Studying the experiences of youth in rural areas in order to structure the interviews that will be conducted in the documentary appropriately.
 3. Giving a voice to rural youth so they can feel heard and identified when watching the documentary.
 4. Presenting, in the most realistic and faithful manner possible, how the youth confronts the issue of depopulation.
 5. Applying the knowledge acquired in the subjects of Realització Documental, Teoria i Tècnica del Guió, Tecnologia Audiovisual and Models de Representació en el Món Audiovisual Contemporani.

Marc teòric

a. Introducció al despoblament: Èxode rural

El despoblament en Espanya s'ha convertit en un dels principals temes de l'agenda mediàtica, política i social en els darreres anys, no obstant això, és un problema que ve d'anys enrere. Llorent-Bedmar, Cobano-Delgado & Navarro-Granados (2021) afirmen que:

La despoblación de las zonas rurales en España, fenómeno que ha dado lugar a lo que actualmente se conoce como la "España vacía", se ha convertido en un serio problema social. El éxodo masivo de los jóvenes a las ciudades del país supone la principal amenaza para la sostenibilidad rural.

El primer èxode rural que es coneix es va portar a terme entre els anys 1950 i 1975, degut, entre altres coses, al procés d'industrialització d'Espanya i al pla d'estabilització del 1959 (Anuario Estadístico de España, 2020) que van provocar la mobilització del camp i de les zones més pobres a les capitals més industrialitzades (Ballesteros, 2016). "La caída de la población rural ha estado en torno al 40% en la segunda mitad del siglo XX y ha sido muy notable en casi todas las regiones, si bien más intensa en el interior del país" (Pinilla & Sáez, 2017, p5).

A partir dels anys 80, aquest èxode comença a disminuir i va més lent, fet que és causat pels ajustaments de l'economia espanyola enfront de la crisi del petroli i per les elevades taxes de desocupació, que provocaren una pèrdua d'atractiu de les zones urbanes (Pinilla & Sáez, 2017). No obstant això, el problema seguia ahí, amb l'entrada d'Espanya a la Unió Europea el 1986 i la seua Política Agrària Comú, les zones rurals quedaren oblidades i es van veure afectades de manera negativa, la qual cosa va provocar la creació d'organitzacions per tal d'incentivar accions per frenar el despoblament (Herrerros, 2020).

En términos demográficos, la estructura actual de España es poco deseable. Hace que la administración sea muy ineficaz, y no es bueno que una parte de la población se sienta apartada de su país porque sus problemas suenan raros en el conjunto de la sociedad y nunca aparecen en el orden del día. (Herrerros, 2020, p17)

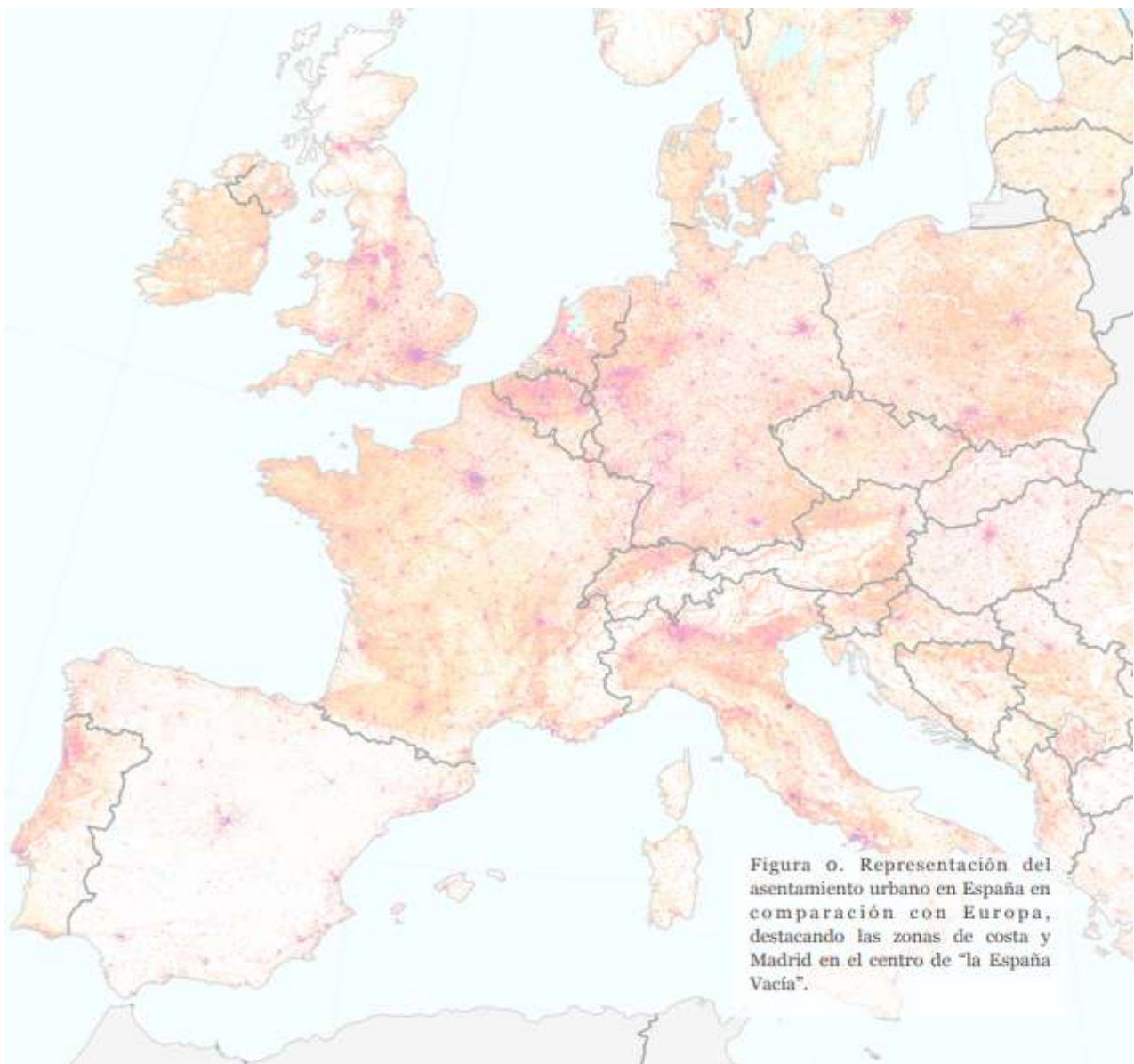

Figura 1. Representació de l'assentament urbà a Europa. Recuperat de: <https://ebuah.uah.es/dspace/handle/10017/45760>

b. El despoblament i la joventut

Des de l'àmbit sociològic, tractar el concepte del despoblament junt amb el de la joventut, comprén un gran ventall de contextos socials i econòmics. L'emigració del jovent rural cap a les zones urbanes, s'ha d'entendre en el marc dels desequilibris territorials que afecten les zones rurals causats per la globalització i que no permeten mantenir a la joventut allà a causa

de la falta d'atenció a les seues necessitats i demandes (González-Fernández, Montero-Logroño, & Águila-Díaz, 2023).

L'estudi núm. 3329 del 2021 del CIS (Centre d'Investigacions Sociològiques) afirma que el 86,7% del jovent rural se sent tractat com a ciutadà de segona, i un 91,1% sent que l'administració no satisfà les seues necessitats (Sevillano, 2022). Aquestes dades assenyalen la qüestionabilitat de l'efectivitat de les polítiques de desenvolupament rural per a la joventut.

Dins de la joventut, s'ha de parlar també de l'educació i del dret fonamental d'aquesta en les àrees rurals. Cal destacar que hi ha una "Elevada taxa d'abandó escolar primerenc existent en el medi rural, problemàtica que deriva [...] de la inexistència d'oportunitats per a accedir a ensenyaments secundaris en el medi rural o dels elevats costos d'accés als mateixos —falta d'infraestructures, elevades distàncies, etc." (Domínguez, 2020, p11)

The social perception of inequality with respect to urban centres points an accusing finger at a whole series of policies which continue to favour/reinforce the exodus of young people from the countryside, and thereby depopulating vast areas of Spain. As with other groups suffering some sort of inequality, rural youth have to deal with the elements attached to their life stage in addition to the inequalities affecting them by virtue of the place where they live. (Querol, Gómez & Ginés, 2021, p 423)

En resum, és imprescindible la creació d'una equitat en l'educació i en les seues possibilitats per poder combatre el despoblament rural; tot jove ha de disposar dels mateixos drets i de les mateixes oportunitats, si no, s'incentiva de manera directa l'abandonament de la regió rural.

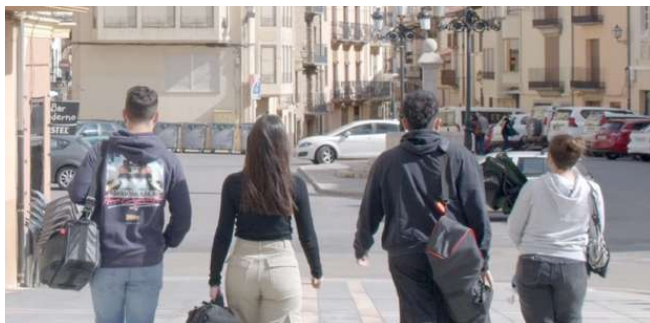

Fig. 2: Imatge pròpia del rodatge del documental *(Re)trobar les arrels*.

c. El despoblament a l'interior de Castelló

Mentre les províncies veïnes Alacant i València presenten sols un 21,3% i un 19,2% de municipis en risc de despoblament, la província de Castelló presenta un 60%, dins el qual un 9% és un risc extrem (Alamà & Budí, 2022). Concretament, la comarca dels Ports, en la qual centrarem aquest apartat, és una de les més afectades, i és que entre el 1910 i el 2011, va passar de tindre 25.533 habitants a 8.033 (Carbó, 2018).

Comarcas	1900	1940	1991	2018
Plana Baixa	68.447	81.007	150.291	190.312
Plana Alta	69.444	84.341	182.551	250.981
l'Alcaforatén	20.520	17.561	14.663	15.626
Alt Maestrat	19.377	16.440	8.765	6.745
Baix Maestrat	54.768	48.835	59.881	81.343
Els Ports	21.020	14.607	5.422	4.404
Alto Mijares	19.760	16.457	4.157	3.784
Alto Palancia	37.492	33.098	22.452	23.703
Total	310.828	312.346	448.182	576.898

Figura 3. Taula de l'evolució de la població de la província de Castelló. Recuperat de:
<https://repositori.uji.es/xmlui/bitstream/handle/10234/197703/80209.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Els principals factors causants d'aquesta baixada d'habitants a la comarca dels Ports giren entorn l'economia, l'educació i els serveis. En relació amb l'economia, el punt de partida és l'ocupació, aquesta és un factor determinant, ja que l'establiment d'empreses a l'entorn rural i la consegüent creació de llocs de treball pot ser part de la solució; és un altre factor econòmic important la diferència de renda i la diferència salarial, doncs en les àrees urbanes aquestes dos solen ser més baixes que en les zones amb activitat densa (Alamà & Budí, 2022).

L'escola rural ha suportat al llarg de la història moltes accions que, majoritàriament, no l'han afavorit. No és fins a l'entrada de la democràcia que l'educació al món rural es veu ajudada i acompanyada amb la creació dels CRA (Centres Rurals Agrupats) i amb l'enviament cap a les àrees rurals d'especialistes per a aquelles assignatures més innovadores (Fuster, 2020). Actualment, "les escoles s'estan reinventant i trauen partit a les característiques de la comarca perquè es done un aprenentatge significatiu, vivencial, experimental i on l'alumne/a siga un ésser actiu i pensant." (Fuster, 2020, p20)

Finalment, dins dels serveis públics es veu una clara desigualtat en relació amb l'oferta d'aquests en la comarca dels Ports, on es veu clarament reflectit és en el sector del transport públic. "A principios de los años 80 desaparecieron las expediciones directas entre Morella y Vinaròs (salida natural de aquella a la costa y a la mayoría de servicios), con el consiguiente incremento en el tiempo de viaje." (Marco & Soriano, 2020, p35).

El tancament de diverses rutes que connectaven la província dels Ports amb la costa i amb altres comarques venia lligat d'un impediment per als habitants dels Ports per poder gaudir de diferents serveis. Durant els últims anys, s'han tornat a reobrir algunes d'aquestes carretes (l'N-232 Morella - Vinaròs, entre altres), i s'han posat a disposició de la ciutadania diferents rutes d'autobús. No obstant això, aquestes rutes encara disposen d'algunes carències que no permeten la mobilitat dels habitants de la comarca dels Ports.

Origen	Centro de servicios	Tiempo de viaje (sin esperas ni transbordos)		Servicios/día de tte. público
		En veh. particular	En tte. Público	
Morella	Hospital de Vinaròs	57'	110' (requiere transbordo)	1
Vilafranca	Hospital de Castellón	80'	135' (requiere transbordo)	1
Montanejos	Hospital de Vila-real	65'	105' (requiere transbordo)	1
Jérica	Hospital de Sagunto	35'	68' (requiere transbordo)	4

Fig. 4: Taula de temps de viatge de poblacions fins als respectius hospitals. Recuperat de: <https://repositori.uji.es/xmlui/bitstream/handle/10234/197703/80209.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

d. El despoblament a la pantalla: ficció i documental

Per tal de diferenciar el documental (Re)trobar les arrels de la resta de productes audiovisuals que s'han fet al llarg de la història del cinema i del documental, cal recaure en aquelles obres que tracten el tema des dels anys 50 fins a l'actualitat.

i. La ruralitat i el cinema

És l'any 1951 quan s'estrena *Surcos*, una pel·lícula de José Antonio Nieves Conde la trama de la qual gira entorn una família del món rural que "emigra a Madrid en cerca de millors oportunitats. No obstant això, el procés d'integració en el Madrid de postguerra serà terriblement difícil, fins al punt que la família fracassa en el seu intent i decideix tornar" (Silvestre & Serrano, 2012, p95). Tot i ser una pel·lícula amb ideologies qüestionables, es pot afirmar que és de les primeres que fica el focus en l'èxode rural sense tractar a aquell que ve del món rural com a la figura del 'paleta'. *La ciudad no es para mi*, 1966, és una pel·lícula de Pedro Lazaga, que "reprodueix en clau còmica l'esquema dicotòmic de puresa rural enfront de la corrupció urbana" (Ballesteros, 2016, p251). Aquestes dues pel·lícules, junt amb *Segundo López, aventurero urbano*, 1952 i *El camino*, 1963, ambdues d'Ana Mariscal, representen el món rural enfrontat a la ciutat i pinten la població rural com allò idíl·lic enfront de la ciutat com allò corrupte.

Fig. 5: Cartell de *El Camino* (1963) d'Ana Mariscal. Recuperada de: <https://www.filmaffinity.com/es/film668381.html>

Els directors més importants dels anys 50, li donen una volta al cinema i li donen una visió suposadament realista, en la que el rural és igual a retard i l'èxode cap a la ciutat és sinònim de modernitat, és el que passa en *Calle Mayor*, 1956, de Juan Antonio Bardem, entre d'altres (Ballesteros, 2016). Aquestes representacions del món rural com allò retardat continuaran fins als finals dels 80, es veu en les representacions de Pedro Almodóvar d'aquella època com *Pepi, Luci, Bom y otras chicas del montón*, 1980 o *La ley del deseo*, 1987. Al contrari, ja

entrada l'etapa dels 90 i els 2000, els protagonistes de les seues pel·lícules "opten per tornar al poble a refugiar-se" (Ballesteros, 2016, p.254), és el cas de les pel·lícules *Átame*, 1990 i *Volver*, 2005.

Finalment, al llarg dels últims anys s'aprecia com cada vegada es va donant en el cine una visió del món rural més aproximada a la realitat i a la igualtat. Hi trobem diferents pel·lícules com *El cielo gira*, 2004, dirigida per Mercedes Álvarez i *Ojos Negros*, 2019, dirigida per Marta Lallana, Ivet Castelo, Iván Alarcón i Sandra García. Ambdues han estat rodades en poblacions amb risc de despoblament i mostren històries des de punts de vista diferents.

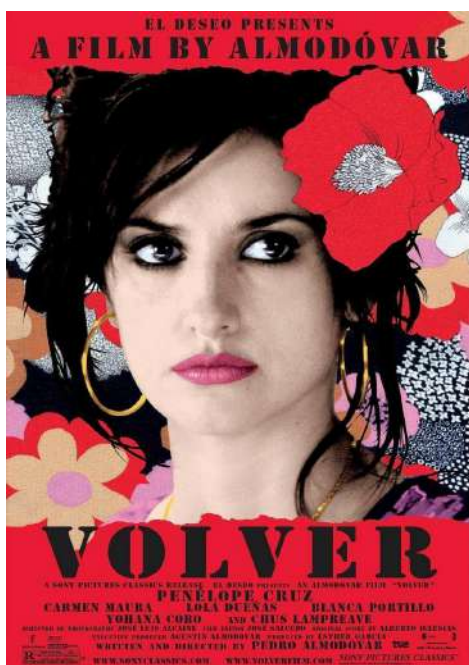

Fig. 6: Portada de la pel·lícula *Volver* (2005), de Pedro Almodóvar. Recuperada de: <https://www.filmaffinity.com/es/film428723.html>

ii. El món rural al documental

D'altra banda, i allunyant-nos de la ficció, trobem diversos documentals. Ens remuntem fins al 1981 amb la presentació de Juniper Films del documental *El Pueblo*, una cinta gravada a Villaluenga del Rosario, que destaca per la seua naturalitat i el seu realisme transmeten la història d'un poble rural i la seua màgia.

En l'última dècada, el tema del despoblament ha sigut un dels més mediàtics i, per conseqüència, s'han presentat molts documentals sobre el tema. Cal destacar la importància de la Nova Escola de Barcelona i del màster de Creació Documental de la Universitat Pompeu Fabra a l'hora de portar a terme molts dels documentals que tenen com a punt central la ruralitat, és el cas d' *Aguaviva*, 2006, d'Ariadna Pujol i de *N-VI*, 2013, de Pela del Álamo (Monferrer, 2015). “En aquests nous documentals sobre el camp, apareix el viatge rural com una manera de viatjar dins del propi país [...] És un viatge sense eixir fora, que es relaciona amb el viatge interior per a buscar les pròpies arrels.” (Monferrer, 2015, p. 266)

Finalment, també cal destacar els següents documentals, dins dels quals predominen les entrevistes a gent major i a experts, *Resistiendo* de la Red Rural Nacional, *Despoblados*, 2020, de RTVE i *Un lugar al que volver*, de Sukre Films. És amb aquesta investigació i aquest recorregut per com és tractat el món rural dins el documental espanyol actual, que dins de tot el llarg ventall s'aprecia una clara manca de joventut i de veu del jovent; i és que aquesta és l'altra cara del despoblament, com s'enfronta la joventut a açò? Com ho viuen des de dins? Com veuen el seu futur?

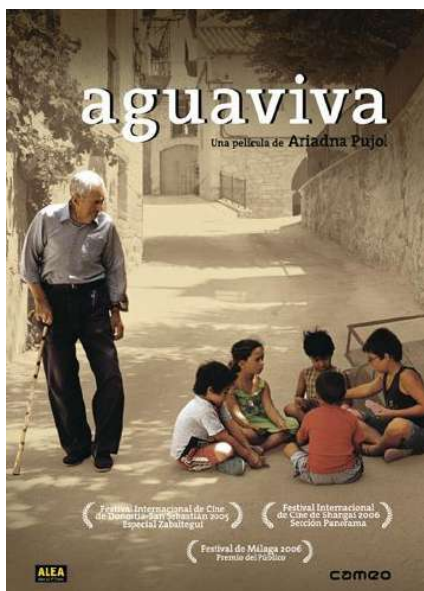

Fig. 7: Poster of *Aguaviva* (2006) by Ariadna Pujol. From: <https://www.filmaffinity.com/es/film551838.html>

Theoretical Framework

a. Introduction to Depopulation: Rural Exodus

Depopulation in Spain has become one of the main topics on the media, political, and social agenda in recent years. However, it is a problem that has been present for many years. Llorent-Bedmar, Cobano-Delgado & Navarro-Granados (2021) state that:

La despoblación de las zonas rurales en España, fenómeno que ha dado lugar a lo que actualmente se conoce como la "España vacía", se ha convertido en un serio problema social. El éxodo masivo de los jóvenes a las ciudades del país supone la principal amenaza para la sostenibilidad rural.

The first rural exodus took place between the years 1950 and 1975, primarily due to the industrialization process in Spain and the stabilization plan of 1959 (Anuario Estadístico de España, 2020), which led to the migration of rural and impoverished areas to industrialized cities (Ballesteros, 2016). "The decline in rural population has been around 40% in the second half of the 20th century and has been significant in almost all regions, although more intense in the interior of the country" (Pinilla & Sáez, 2017, p.5).

From the 1980s onwards, this exodus began to decrease at a slower pace. This was influenced by the economic adjustments made in response to the oil crisis and high unemployment rates, which led to a loss of attractiveness in urban areas (Pinilla & Sáez, 2017). However, the problem persisted. With Spain's entry into the European Union in 1986 and the implementation of the Common Agricultural Policy, rural areas were neglected and negatively affected, leading to the emergence of organizations aimed at promoting actions to combat depopulation (Herreros, 2020).

En términos demográficos, la estructura actual de España es poco deseable. Hace que la administración sea muy ineficaz, y no es bueno que una parte de la población se sienta apartada de su país porque sus problemas suenan raros en el conjunto de la sociedad y nunca aparecen en el orden del día. (Herreros, 2020, p17)

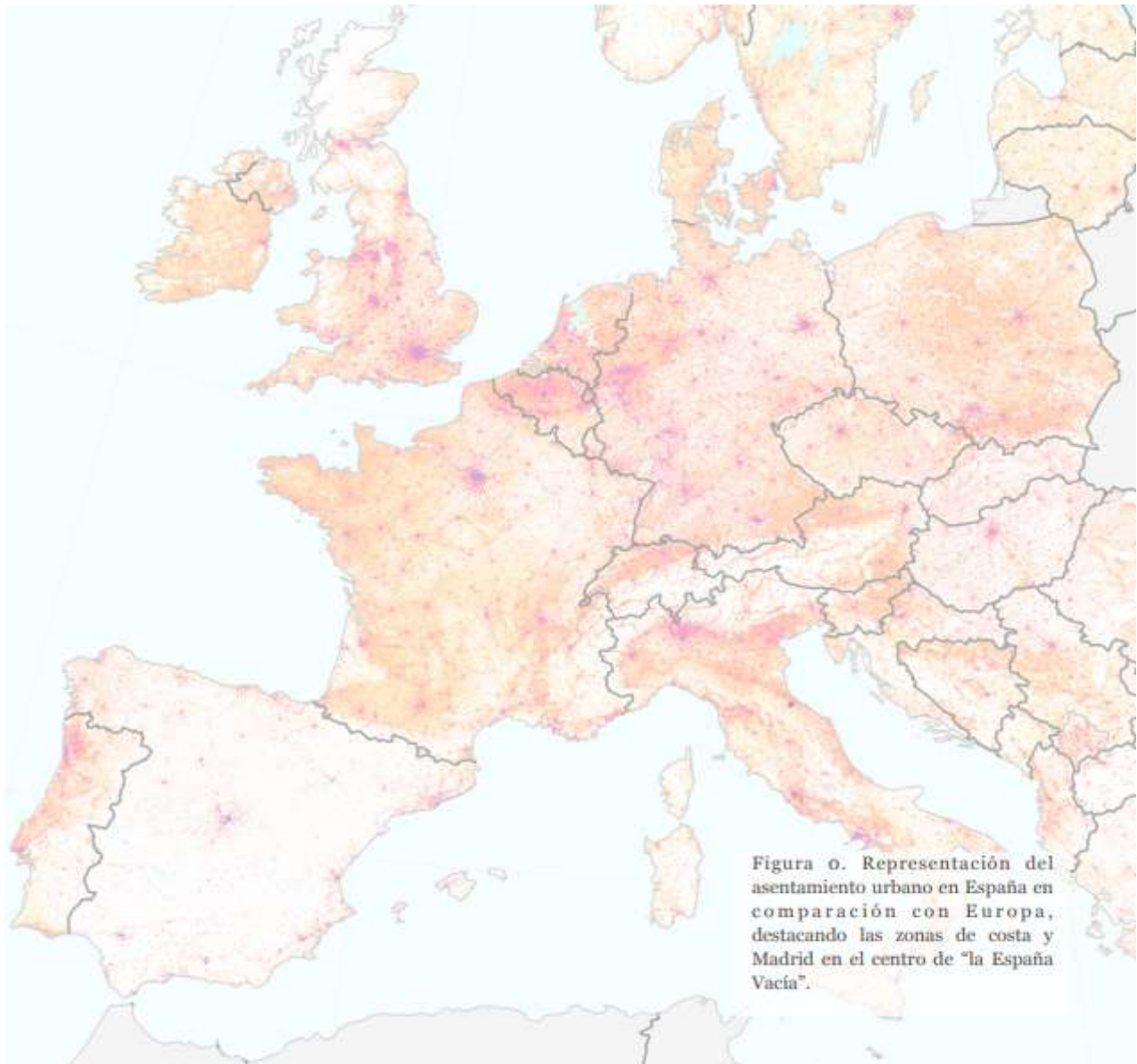

Figura 1. Representation of urban settlement in Europe.. From: file:///C:/Users/Equipo/Downloads/TFG_Herreros_Garcia_2020.pdf

b. Depopulation and youth

From a sociological perspective, addressing the concept of depopulation alongside youth encompasses a wide range of social and economic contexts. The emigration of rural youth to urban areas must be understood within the framework of territorial imbalances affecting rural zones, caused by globalization and a lack of attention to their needs and demands, which

prevent them from staying in rural areas (González-Fernández, Montero-Logroño, & Águila-Díaz, 2023).

A study conducted by the CIS (Center for Sociological Research) in 2021, Study No. 3329, states that 86.7% of rural youth feel treated as second-class citizens, and 91.1% feel that the administration does not meet their needs (Sevillano, 2022). These data highlight the questionable effectiveness of rural development policies for youth.

Within the youth population, it is important to discuss education and the fundamental right of education in rural areas. It is worth noting that there is a "high early school dropout rate in rural areas, a problem derived from the lack of opportunities to access secondary education in rural areas or the high costs associated with it - lack of infrastructure, long distances, etc." (Domínguez, 2020, p.11).

The social perception of inequality with respect to urban centres points an accusing finger at a whole series of policies which continue to favour/reinforce the exodus of young people from the countryside, and thereby depopulating vast areas of Spain. As with other groups suffering some sort of inequality, rural youth have to deal with the elements attached to their life stage in addition to the inequalities affecting them by virtue of the place where they live. (Querol, Gómez & Ginés, 2021, p 423)

In summary, it is essential to create equity in education and its opportunities in order to combat rural depopulation. Every young person should have the same rights and opportunities; otherwise, it directly encourages the abandonment of rural regions.

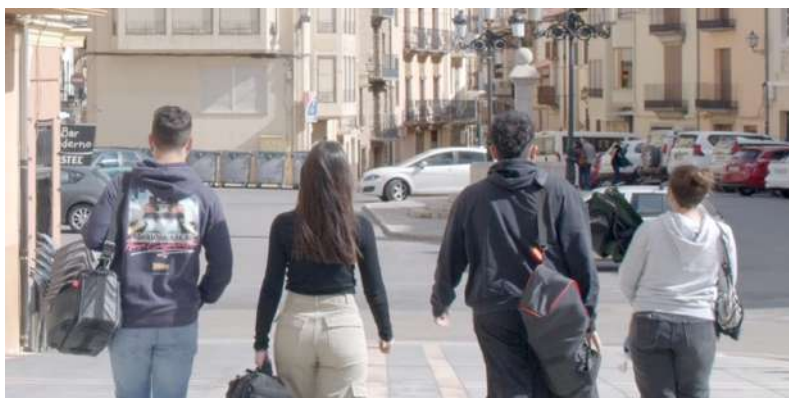

Fig. 2: Own image from the filming of the documentary *(Re)trobar les arrels*.

c. Depopulation in the interior of Castelló

While the neighboring provinces of Alicante and Valencia have only 21.3% and 19.2% of municipalities at risk of depopulation, the province of Castelló has a 60% rate, of which 9% is at extreme risk (Alamà & Budí, 2022). Specifically, the region of Els Ports, which we will focus on in this section, is one of the most affected. Between 1910 and 2011, its population declined from 25,533 to 8,033 inhabitants (Carbó, 2018).

Comarcas	1900	1940	1991	2018
Plana Baixa	68.447	81.007	150.291	190.312
Plana Alta	69.444	84.341	182.551	250.981
l'Alcalatén	20.520	17.561	14.663	15.626
Alt Maestrat	19.377	16.440	8.765	6.745
Baix Maestrat	54.768	48.835	59.881	81.343
Els Ports	21.020	14.607	5.422	4.404
Alto Mijares	19.760	16.457	4.157	3.784
Alto Palancia	37.492	33.098	22.452	23.703
Total	310.828	312.346	448.182	576.898

Figura 3. Table about the evolution of the population in the regions from Castelló. From: <https://repositori.uji.es/xmlui/bitstream/handle/10234/197703/80209.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

The main factors contributing to the population decline in the region of Els Ports revolve around the economy, education, and services. In terms of the economy, employment is a determining factor, as the establishment of businesses in rural areas and the subsequent creation of job opportunities can be part of the solution. Another important economic factor is the income disparity and wage difference, as these tend to be lower in urban areas compared to areas with dense economic activity (Alamà & Budí, 2022).

Rural schools have historically faced numerous challenges that have not favored their development. It was not until the advent of democracy that education in rural areas started to receive support, with the creation of Agrupats Rural Centers (CRA) and the assignment of specialists to teach innovative subjects in rural areas (Fuster, 2020). Currently, schools are reinventing themselves and taking advantage of the characteristics of the region to provide meaningful, experiential, and active learning experiences for students (Fuster, 2020).

Finally, there is a clear inequality in public services in the region of Els Ports, particularly evident in the public transportation sector. "In the early 1980s, direct connections between Morella and Vinaròs (the natural gateway to the coast and most services) disappeared, resulting in increased travel time" (Marco & Soriano, 2020, p.35).

The closure of several routes connecting the Ports region with the coast and other regions limited access to various services for its residents. In recent years, some of these routes have been reopened (such as the N-232 road between Morella and Vinaròs), and different bus routes have been made available to the public. However, these routes still have some deficiencies that hinder the mobility of the population in the region of Els Ports.

Origen	Centro de servicios	Tiempo de viaje (sin esperas ni transbordos)		Servicios/día de tte. público
		En veh. particular	En tte. Público	
Morella	Hospital de Vinaròs	57'	110' (requiere transbordo)	1
Vilafranca	Hospital de Castellón	80'	135' (requiere transbordo)	1
Montanejos	Hospital de Vila-real	65'	105' (requiere transbordo)	1
Jérica	Hospital de Sagunto	35'	68' (requiere transbordo)	4

Fig. 4: Table of travel times from populations to their respective hospitals.. From: <https://repositori.uji.es/xmlui/bitstream/handle/10234/197703/80209.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

d. Depopulation on the screen: fiction and documentary

To differentiate the documentary *(Re)discovering the roots* from other audiovisual productions throughout the history of cinema and documentary, it is necessary to examine works that have addressed the depopulation theme from the 1950s to the present day.

iii. Rurality and cinema

It is in 1951 when *Surcos* is released, a film by José Antonio Nieves Conde, whose plot revolves around a rural family that "emigrates to Madrid in search of better opportunities.

However, the process of integration into post-war Madrid will be terribly difficult, to the point where the family fails in their attempt and decides to return" (Silvestre & Serrano, 2012, p95). Despite being a film with questionable ideologies, it can be said that it is one of the first to focus on rural exodus without portraying those who come from the rural world as 'hicks'. *La ciudad no es para mí*, 1966, is a film by Pedro Lazaga that "comically reproduces the dichotomous scheme of rural purity versus urban corruption" (Ballesteros, 2016, p251). These two films, along with *Segundo López, aventurero urbano*, 1952, and *El camino*, 1963, both by Ana Mariscal, represent the rural world confronted with the city and depict the rural population as idyllic compared to the corrupt city.

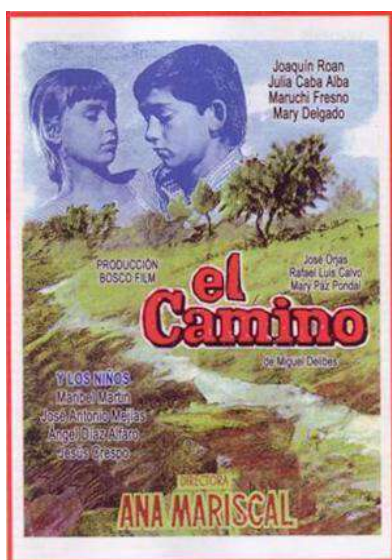

Fig. 5: Poster of *El Camino* (1963) by Ana Mariscal. From: <https://www.filmaffinity.com/es/film668381.html>

The most important directors of the 1950s give a supposedly realistic vision to cinema, where the rural is equated with backwardness and the exodus to the city is synonymous with modernity, as seen in "Calle Mayor" (Main Street), 1956, directed by Juan Antonio Bardem, among others (Ballesteros, 2016). These portrayals of the rural world as backwardness continue until the late 1980s, as seen in the films of Pedro Almodóvar from that period, such as *Pepi, Luci, Bom y otras chicas del montón*, 1980, or *La ley del deseo*, 1987. Conversely, in the 1990s and 2000s, the protagonists of his films "choose to return to the village for refuge" (Ballesteros, 2016, p.254), as seen in the films *Átame*, 1990, and *Volver*, 2005.

Finally, in recent years, we can see how cinema is portraying the rural world in a more realistic and equal way. There are different films that depict this, such as *El cielo gira*, 2004,

directed by Mercedes Álvarez, and *Ojos Negros*, 2019, directed by Marta Lallana, Ivet Castelo, Iván Alarcón, and Sandra García. Both films were shot in towns at risk of depopulation and present stories from different perspectives.

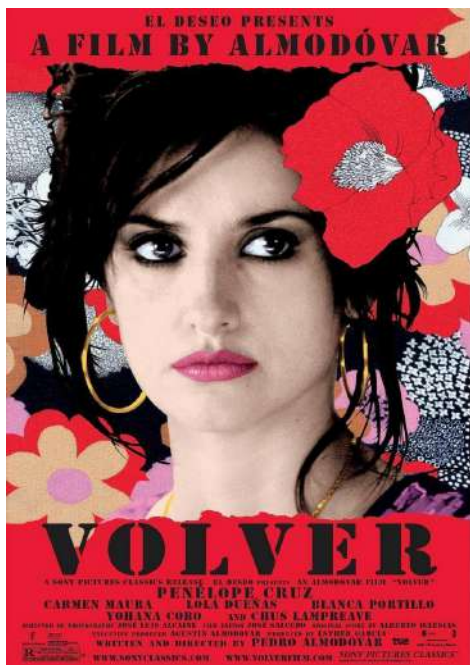

Fig. 6: Poster of *Volver* (2005) by Pedro Almodóvar. From: <https://www.filmaffinity.com/es/film428723.html>

iv. The rural world in documentary

On the other hand, moving away from fiction, we find various documentaries that explore the rural world. Going back to 1981, we have the documentary *El Pueblo* by Juniper Films, filmed in Villaluenga del Rosario. This documentary stands out for its naturalness and realism in portraying the story of a rural village and its magic.

In the last decade, the issue of depopulation has gained significant media attention, leading to the production of many documentaries on the subject. The New School of Barcelona and the Master's program in Documentary Creation at Pompeu Fabra University have played an important role in the production of documentaries that focus on rurality. Examples include *Aguaviva* (2006) by Ariadna Pujol and *N-VI* (2013) by Pela del Álamo (Monferrer, 2015). "In these new documentaries about the countryside, rural travel emerges as a way to explore

one's own country... It's a journey without leaving, which is related to an inner journey in search of one's own roots" (Monferrer, 2015, p. 266).

Finally, it is also worth highlighting the following documentaries, which often feature interviews with elderly people and experts: *Resistiendo* by Red Rural Nacional, *Despoblados* (2020) by RTVE, and *Un lugar al que volver* by Sukre Films. Through these investigations and exploration of how the rural world is portrayed in current Spanish documentaries, it becomes evident that there is a clear lack of youth representation and voices. This represents the other side of depopulation – how does the youth confront it? How do they experience it from within? What do they envision for their future?

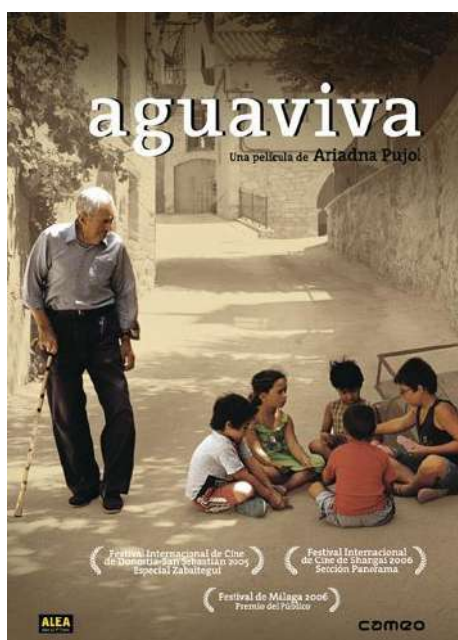

Fig. 7: Poster of *Aguaviva* (2006) by Ariadna Pujol. From: <https://www.filmaffinity.com/es/film551838.html>

Argumentació sobre les decisions discursives

A l'inici de la realització del TFG, es van barallar diferents mètodes de realització del producte audiovisual. Tenia molt clar que volia que, fora el que fora, tindria a veure amb el despoblament i estaria gravat a Vilafranca, però què seria aquell producte i com seria? Ara s'exposaran les diferents raons per les quals es va escollir el producte final.

Primer, es va barallar l'opció de crear un curtmetratge de ficció sobre una història d'una jove que tornava al poble després d'haver marxat, ja tenia el guió fet i veia una bona oportunitat, però em vaig adonar, gràcies a la lectura de guió de persones expertes en el tema del despoblament, que era una història massa utòpica, molt típica i previsible, i que no s'apropava molt a la realitat, per tant, aquesta idea es va descartar.

El gènere del documental sempre m'ha cridat molt l'atenció, i vaig veure en ell una bona possibilitat per centrar el tema que volia tractar d'una manera realista i propera. Així doncs, vaig crear una estructura i una base per al guió que vaig veure potents i van aconseguir tirar endavant aquest projecte.

Dins del documental hi ha diverses decisions que han vingut influïdes per diferents obres audiovisuals. El primer gran referent que vaig tindre només començar amb el TFG va ser la pel·lícula *Alcarràs*, que, tot i no poder trobar imatges similars una vegada finalitzat el producte, sí que ha tingut influència en la reproducció ficant com a punt de partida del documental la puresa i el realisme.

Després, el fet de començar obrint el documental amb un viatge fins al poble, ha vingut donat gràcies a la influència de dos documentals, *Voces de la España Vacada*, i *Un lugar al que volver*. Ambdós utilitzen la figura del cotxe per a construir una línia narrativa del documental que em va cridar l'atenció i es va decidir utilitzar aquest mètode com a referència.

La figura del viatge i el cotxe són causades per la temàtica de "making off" que té el producte, ja que el documental comença amb l'equip de rodatge viatjant fins a la localització de la primera entrevista. D'aquesta manera es dona un punt personal que aproxima l'equip al poble i el fica en primer contacte amb el tema a tractar. Aquesta decisió està basada en la

figura del presentador en alguns documentals com *Despoblados*, de RTVE, que aconsegueixen donar-li una continuïtat i presentar el lloc on es troben i on es desenvolupa el documental.

Tanmateix, a l'hora de fer les entrevistes, el pla frontal es decideix, ja que és el que aporta més comoditat a l'hora de prestar atenció a allò que diuen. També ve influenciat per un documental anomenat *Resistiendo*.

Fig. 8: Fotograma del documental *Resistiendo*, de la Red PAC. Recuperat de: <https://www.youtube.com/watch?v=BceO81ccTH4&t=80s>

També, s'ha decidit entrevistar a tres persones amb diferents relacions amb el poble perquè pogueren aportar tres punts de vista diferents. Primer tenim a Zaira Fabregat, educadora social i animadora i dinamitzadora sociocultural, que, tot i tenir família vilafranquina, ha viscut la seua infància i adolescència a Castelló i ara, ha tornat al poble i viu allà tot l'any. Segon, tenim a Nacho, un professor que ve des de Córdoba fins a Vilafranca i no té cap tipus de vincle anterior amb aquest poble, i que a més, té diverses experiències com a professor en pobles i zones rurals. I finalment, tenim a Jesús, un estudiant que baixa alguns matins a Castelló per poder formar-se, però continua vivint i treballant tot l'any al poble.

Finalment, podem concretar que la majoria de les decisions discursives que s'han pres al llarg de la preproducció, producció i postproducció de *(Re)trobar les arrels* han vingut influenciades per diferents documentals que tracten el tema del despoblament. D'altra banda, aquelles que no han estat influenciades per cap referència, han estat ben meditades i totes tenen una raó de ser.

Fitxa tècnica del projecte

Títol: (Re)trobar les arrels

Durada: 17' 39''

Direcció: Laura Cubertorer Folch

Tema: El despoblament

Idea narrativa: Com s'enfronta la joventut al despoblament

Format: Curtmetratge

Gènere: Documental divulgatiu

Any de producció: 2023

Localitzacions:

- Carretera CV-15. Entrada a Vilafranca
- Avinguda del Llosar, Vilafranca
- Avinguda Castelló, Vilafranca
- Plaça d'En Blasc, Vilafranca
- Casa de la Cultura, Vilafranca
- Espai Jove, Vilafranca
- Local de La Xalera, Vilafranca
- IES Vilafranca, Vilafranca

Participants:

- Zaira Fabregat: Educadora social. Animadora i dinamitzadora sociocultural a la Mancomunitat Comarcal dels Ports.
- Jesús Pitarch: Estudiant d'idiomes a la EOI de Castelló i Cambrer al Bar Avenida de Vilafranca.
- Nacho Márquez: Professor de francès a l'institut IES Vilafranca.

Fig. 9. Títol del projecte

Sinopsi del Projecte de Producció

L'interior de la província de Castelló fa anys que conviu amb el despoblament. Les persones marxen a les grans ciutats a causa de la falta d'oportunitats que troben al seu poble. L'equip de (Re)trobar les arrels viatja fins a Vilafranca per conèixer les històries de Zaira, Nacho i Jesús, tres joves amb diferents relacions amb el poble que respondran una sèrie de qüestions en les quals mostraran punts de vista diferents en relació amb la joventut i a com aquesta s'enfronta al despoblament.

Zaira aportarà una visió més experta, doncs treballa amb joves de municipis rurals i sap, de primera mà, com entenen aquest tema. Jesús és un jove que viu tot l'any al poble, per la qual cosa, aportarà una visió més personal. I Nacho, ve d'una ciutat gran, i la seua experiència com a professor en diferents zones urbanes i rurals, ens permetrà conèixer una visió més àmplia sobre el tema.

Estructura de la producció

(Re)trobar les arrels pretén fer ús de la visió més propera del gènere del documental, per la qual cosa, l'estructura del projecte és el que ho diferencia.

El documental començarà amb l'equip de (Re)trobar les arrels arribant al municipi i traslladant-se fins al lloc de la primera entrevista, fet que li aportarà el toc de 'making off' al documental i farà d'aquest un producte més personal.

Seguidament, tindran lloc les entrevistes, que aniran intercalant-se mentre de fons hi haurà imatges de recurs de la població i els seus habitants relacionades amb la qüestió que s'estiga responent en aquell mateix moment.

I finalment, el documental es tancarà amb Jesús, Zaira i Nacho responent, de manera individual, a com veuen ells el futur del municipi de Vilafranca i el seu, com a joves, vivint ací.

Guions

Tant el guió literari com el guió tècnic són part de la producció i en alguns moments han estat modificats, aquesta és la primera versió d'ambdós que es va realitzar durant la primera fase de producció. Cal destacar també que durant el rodatge i la postproducció s'han hagut de suprimir alguns plànols perquè s'adequara millor al que buscàvem. Aquests canvis estan reflectits al guió de muntatge (vegeu annex 1) i a l'storyboard (vegeu annex 2), que han estat realitzats en la fase de postproducció amb tots els clips ja vistos.

a. Guió literari

(RE) TROBAR LES ARRELS

Despoblament i joventut

Un documental de:

Laura Cubertorer Folch

SEQÜÈNCIA 1ESCENA 1

L'equip va en el cotxe pujant cap al poble.

ESCENA 2

Arriba l'equip al poble. Aparca i descarrega, agafen tot el material. Acaben d'agafar tot el material i marxen. Caminant pels carrers del poble amb el material en mà. Arriben a la Casa de la cultura. Obrin la porta. Entren.

Veu en off

L'interior de la província de Castelló port a anys convivint amb el despoblament.

Les persones marxen a les grans ciutats a causa de la falta d'oportunitats que troben al seu poble. Com s'enfronta la gent jove a aquesta situació? Quin serà el futur de la societat en relació al despoblament?

L'equip de (Re)trobar les arrels viatja avui fins a Vilafranca per conèixer les històries de Zaira, Nacho i Jesús, tres joves amb diferents relacions amb el poble que respondran una sèrie de qüestions en les quals mostraran punts de vista diferents en relació a la joventut i a com aquesta s'enfronta al despoblament.

Zaira, per la seva part, aportarà una visió més experta, doncs treballa amb joves de municipis rurals, i sap, de primera mà, com entenen aquest tema.

Jesús, pel contrari, és un jove que viu tot l'any al poble, per tant, aportarà una visió més personal.

I Nacho ve d'una ciutat gran i la seva experiència com a professor en diferents zones urbanes i rurals ens permetrà conèixer una visió més àmplia sobre el tema. Acompanya'ns a conèixer les seves històries.

SEQÜÈNCIA 2

ESCENA 1

Comencen les entrevistes. Es presenten. (Hola, sóc Zaira, tinc X anys, treballo de XX i visc a Vilafranca)

Anem intercalant les presentacions. Zaira - Nacho - Jesús.

Entrevistes

- a. Perquè vius al poble?
- b. Quan has viscut fora, si ho has fet, has trobat a faltar la vida ací?
- c. Sabem que viure al poble comporte alguns inconvenients que no es tenen quan es viu a la ciutat, en quins t'has trobat tu?
- d. Si tingueres tu les possibilitats, quines solucions plantejaries per a estos inconvenients?
- e. Com veus que la joventut d'avui dia es relaciona amb el concepte de despoblament?

Anem intercalant testimonis amb imàges del seu dia a dia.

Nacho va al institut, Jesús està treballant al bar, Zaira està amb joves... Imatges relacionades en els testimonis i els temes de les preguntes.

ESCENA 2

Zaira, Nacho i Jesús ens conten com veuen el futur del poble, i també, com veuen el seu futur en aquest poble.

FI

b. Guió tècnic

SEQ.	ES.	PL.	DUR.	ENQ.	MOV. - DIR.	ACCIÓ	
1	1	1	10s	General	Quiet - Normal	Es mostra la carretera amb natura de fons i passa un cotxe que fa aparèixer el títol del documental	
		2	5s	Pla Mitjà	Dins del cotxe - quiet - POV: Està sentat darrere	Està dins del cotxe l'equip tècnic en silenci escoltant música, es mostra el cartell de Vilafranca	
	2	1	1	5s	Pla General - Mitjà	Quiet - lleu contrapicat enfocant portes esquerra	S'aparca el cotxe i l'equip baixa
			2	3s	Pla Detall	Seguint la mà	Mà obri el maletero
			3	7s	Pla Mitjà	Situada a l'interior del cotxe - mirant al maletero	Maletero obrint-se, equip traent el material
			4	7s	Pla Mitjà	Quiet fora del cotxe, mira de costat	Equip traent material, tanquen maletero i marxen cap a l'esquerra, ixen del plànol
			5	5s	Primer Plànol	Travelling seguint l'equip	Caminant
			6	5s	Plànol Mitjà	Travelling seguint l'equip per davant	Caminant
			7	5s	Plànol General	Quiet - normal	Entrant a la plaça, entren per la dreta del plànol i donen l'esquena a la càmera
			8	3s	Pla Detall	A l'alçada del terra	Es mostren els peus caminant de dreta a esquerra
9	5s		Pla General - Mitjà	Normal de davant quiet	Caminen cap a càmera		
2	2	1	-	Pla Mitjà	Enfocant a Zaira, quiet, ja en el tríode	Zaira està sentada, li fiquen el micròfon, es proven els focos. Claqueta i es dona l'acció. Zaira comença a parlar.	
		1	-	Pla Mitjà	Enfocant a Jesús, quiet	Es presenta	
		2	-	Pla Mitjà	Enfocant a Nacho, quiet	Es presenta	
ENTREVISTES I IMATGES RECURS							
3	1	1	-	Pla Mitjà	Enfocant a l'entrevistat	Fundit a negre.	

Desglossaments i pla de rodatge

a. Persones entrevistades

- Zaira Fabregat: Educadora social. Animadora i dinamitzadora sociocultural a la Mancomunitat Comarcal dels Ports.
- Jesús Pitarch: Estudiant d'idiomes a la EOI de Castelló i Cambrer al Bar Avenida de Vilafranca.
- Nacho Márquez: Professor de francès a l'institut IES Vilafranca.

b. Material audiovisual

- Imatge:
 - Càmera VIDEO Blackmagic 6K cine
 - Objectiu Canon 50mm f:1,8
 - Càmera Sony Alpha 6000
 - Objectiu sony 50mm f:1,8
- So:
 - Micro solapa smartphone
 - Emisor-receptor y micro corbata
 - Auriculars
 - Grabadora audio ZOOM
- Il·luminació
 - Foco LED MANDA
 - Reflector-difusor
- Accessoris
 - 3 bateries Blackmagic + cargador
 - Targeta SD 128g
 - Targeta SD 64g
 - Targeta SD 16g
 - Piles Alcalines AA

- Peu de foc
- Trípod de vídeo
- Allargador

c. Drets d'imatges

- Cessió de drets d'imatge de tots els participants.
- Cessió de drets verbal en IES Vilafranca per part de Nacho Marqués.
- Cessió de drets verbal en Espai Jove per part d'Ana Querol.

d. Cronograma i calendari

DATA	DESCRIPCIÓ ACTIVITAT
14/11/2022	Elecció del tutor
15/11/2022	Presentació de la primera proposta
25/11/2022	Reunió amb el tutor
07/12/2022	Elaboració del primer guió
03/02/2023	Reunió amb el tutor
09/02/2023	Finalització del guió tècnic i elaboració de les preguntes per als entrevistats
26/02/2023	Rodatge dia 1. Entrevista a Nacho i a Jesús.
07/03/2023	Enviament de les entrevistes al tutor
14/04/2023	Rodatge dia 2. Inici del documental
15/04/2023	Rodatge dia 3. Entrevista a Zaira
24/04/2023	Començar a muntar el documental
08/05/2023	Inici del documental muntat
12/05/2023	Primer borrador del documental muntat
16/05/2023	Documental fet

e. Pressupost

DESPESSA	QUANTITAT	€
Piles	1 pack	4.95
Targeta 64G	1	21.99
Gasolina	172 km (anada i tornada, 2 viatges)	45.88
Dietes		66.90
TOTAL: 139.72€		

f. Desglossament de guió
DESGLOSSAMENT DE GUIÓ #1

Pàg: 1 Direcció: Laura Cubertorer

Títol: (Re)trobar les arrels

Descripció: Inici

PERSONATGES/FIGURACIÓ Equip tècnic: Francesc, Ainhoa, Eric, Aida	DECORACIÓ/ATREZZO Interior del cotxe, material tècnic, carrers i naturalesa	VEHICLES Cotxe
VESTUARI/MAQUILLATGE Roba còmoda. No maquillatge.	EFFECTES DE SO/MÚSICA So ambient: naturalesa, carrer, cotxe	NOTES

DESGLOSSAMENT DE GUIÓ #2

Pàg: 2 Direcció: Laura Cubertorer

Títol: (Re)trobar les arrels

Descripció: Entrevista Zaira

PERSONATGES/FIGURACIÓ Zaira	DECORACIÓ/ATREZZO Cadira, fons espai jove.	VEHICLES -
VESTUARI/MAQUILLATGE Vestuari propi	EFFECTES DE SO/MÚSICA So Entrevista	NOTES

DESGLOSSAMENT DE GUIÓ #3

Pàg: 3 Direcció: Laura Cubertorer

Títol: (Re)trobar les arrels

Descripció: Entrevista Jesús

PERSONATGES/FIGURACIÓ Jesús	DECORACIÓ/ATREZZO Cadira, fons local de La Xalera	VEHICLES -
VESTUARI/MAQUILLATGE Vestuari propi	EFFECTES DE SO/MÚSICA So entrevista	NOTES

DESGLOSSAMENT DE GUIÓ #4

Pàg: 4 Direcció: Laura Cubertorer

Títol: (Re)trobar les arrels

Descripció: Entrevista Nacho

PERSONATGES/FIGURACIÓ Nacho	DECORACIÓ/ATREZZO Cadira, fons institut (bola del món, ordinador i passarra)	VEHICLES
VESTUARI/MAQUILLATGE Vestuari propi	EFFECTES DE SO/MÚSICA So entrevista	NOTES

g. Pla de rodatge

DIA 1: 26/02/2023				
Nº	CONTINGUT	HORA	LOCALITZACIÓ	ALTRES
1	Entrevista a Nacho	11	IES Vilafranca	
2	Entrevista a Jesús	16	Local de La Xalera	

DIA 2: 14/04/2023				
Nº	CONTINGUT	HORA	LOCALITZACIÓ	ALTRES
DINAR AL BOTI A LES 14.30				
1	Equip al cotxe	16	Entrada a Vilafranca	Cotxe
2	Aparcament - material maletero	16.30	Av. Llosar	
3	Caminant pel poble	17.30	Av. Llosar - Plaça d'En Blasc - Carrer La Bassa - Carrer Colom	
4	Entrada a la casa de la cultura	18.00	Casa de la Cultura, exterior i interior	

DIA 3: 15/04/2023				
Nº	CONTINGUT	HORA	LOCALITZACIÓ	ALTRES
1	Entrevista a Zaira	11	Espai Jove	

Pla d'exploració del producte

a. Anàlisi del mercat al que va dirigit el producte

Aquest documental està pensat per anar dirigit a tots els públics i així donar visibilitat al problema del despoblament. No obstant això, de manera més concreta, el públic al qual va dirigit el documental comprén tota la gent jove que viu en municipis en risc de despoblament.

El públic objectiu d'aquest documental se centra en tot aquell jove d'entre 18 i 30 anys que residisca en les poblacions de l'interior de Castelló. Per acotar més el públic, s'ha creat una persona idíl·lica, es diu Núria, té vint-i-quatre anys, viu a Forcall, en la comarca dels Ports, ha estudiat magisteri infantil i està involucrada en accions contra el despoblament arreu de la comarca.

Després, quant al mercat al qual es dirigeix el documental, cal dir que (Re)trobar les arrels té un caràcter diferenciador. Després de la visualització dels documentals que he agafat com a referència i que tracten temes semblants, s'ha notat una mancança de veu jove, per tant, per tal de diferenciar-lo, s'ha decidit entrevistar a aquest rang de la població.

També, una altra diferència és que el documental està centrat només en una població, al contrari d'altres que se centren en dos municipis o en tot un conjunt d'aquest. Aquest aspecte aconseguix que l'espectador empatitze més amb les històries que estan contant, ja que totes passen al mateix lloc i li donen una proximitat innovadora.

D'altra banda, el fet de deixar de costat els experts i centrar el documental en gent de carrer li aportarà una visió més personal, ja que els entrevistats basaran els seus testimonis en les seues experiències i aconseguiran formar un punt de vista d'acord amb aquestes, que li donarà eixe punt d'emoció i sentiment.

Finalment, l'aspecte de "making off" també li aporta aquell caràcter diferenciador que es busca per destacar entre el mercat.

b. Pla de comunicació i màrqueting

Seguidament, per fer arribar aquest projecte al seu públic, cal desenvolupar un pla de comunicació i de màrqueting basat en diferents mètodes per aconseguir visibilitzar el nostre documental.

Primer, s'ha dividit el pla de comunicació en dues parts. Per una part, s'han creat unes xarxes socials, Instagram, Facebook i Twitter del projecte, en el que cada tres dies es van pujant continguts exclusius, des d'unes primeres publicacions on es presenta el projecte i a la gent que participa en ell, fins clips extrets del documental i de les entrevistes. Aquestes imatges permeten que els espectadors puguin veure uns avanços exclusius que els criden l'atenció i tinguen il·lusió per veure el documental.

Amb la xarxa social Instagram es pretén donar-li un enfocament més juvenil, per tall de captar l'atenció del jovent, el nostre públic objectiu, primer es realitzaran tres o quatre publicacions de presentació del projecte i dels participants i, després, es farà ús de la ferramenta Reels per anar publicant xicotets fragments de les entrevistes (annex 3). Al contrari, en Facebook té una mirada més seriosa i formal per tal d'arribar a aquelles persones més grans.

D'altra banda, la segona part del pla de comunicació i màrqueting es basa en una comunicació més institucional. És a dir, s'ha acordat verbalment amb l'Ajuntament de Vilafranca que un dia durant els mesos d'estiu, concretament, durant el mes d'agost, s'organitzarà una xarrada sobre el despoblament on es projectarà aquest projecte i parlaran experts com Vicent Querol, director de la càtedra de bretxa digital i territori de l'UJI.

També, tractarem de posar-nos en contacte amb l'organització de l'Aplec dels Ports de 2023 una trobada comarcal dels Ports celebrada a finals de juliol a Morella per tal de poder fer alguna activitat similar.

Aquestes activitats més formals aconseguiran donar a conèixer el documental arreu de tota la comarca dels Ports i obriran les portes del projecte a tot un ventall de possibilitats i d'espectadors.

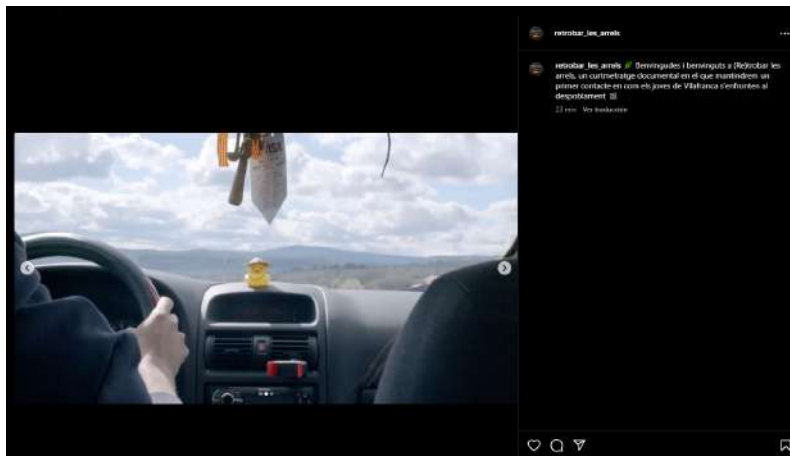

Fig. 10: Primera publicació a xarxes.

Fig. 11: Publicacions de presentació dels entrevistats.

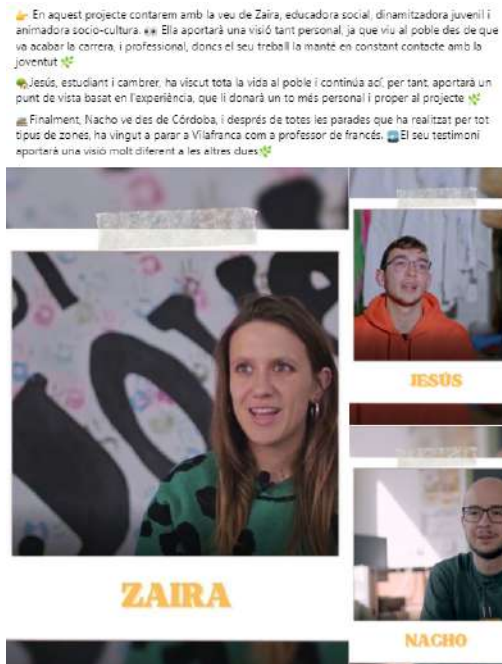

Fig. 12: Publicació de presentació dels entrevistats a Facebook

Gestió de drets d'autoria. Registre.

Com que no he pogut assistir presencialment per acabar de realitzar el registre de propietat intel·lectual, s'adjunta ací tota la documentació que he emplenat fins al moment abans del pagament de les taxes. Totes les sol·licituds han estat extretes de la pàgina web de la Generalitat Valenciana seguint aquest enllaç: https://www.gva.es/va/inicio/procedimientos/pro_documentos?id_proc=174&id_page=&id_sute=&id_caso=docs

The image displays two versions of a 'SOL·LICITUD SOLICITUD' form from the Generalitat Valenciana. The left version shows sections A, B, and C, while the right version shows sections E, F, G, H, and I. The form is used for registering intellectual property rights and includes fields for applicant and representative data, address, and a declaration of responsibility.

Section A: DADES DE LA PERSONA SOL·LICITANT (DATOS DE LA PERSONA SOLICITANTE)

Section B: DADES DE LA PERSONA REPRESENTANT (EN SU CASO) (DATOS DE LA PERSONA REPRESENTANTE (EN SU CASO))

Section C: EXPOSICIÓ (EXPOSICIÓN)

Section E: ORGAN AL QUAL ES DIRIGE LA SOL·LICITUD (ORGANO AL QUE SE DIRIGE LA SOLICITUD)

Section F: NOTIFICACIONES (SI ES DIFERENT A L'APARTAT A) (NOTIFICACIONES (SI ES DISTINTO AL APARTADO A))

Section G: DOCUMENTS QUE S'ADJUNTEN (DOCUMENTOS QUE SE ADJUNTAN)

Section H: CONSULTA INTERACTIVA DE DOCUMENTACIÓ (INC-AUTORITZACIÓ) (CONSULTA INTERACTIVA DE DOCUMENTACION (INC-AUTORIZACION))

Section I: DECLARACIÓ (DECLARACION)

Fig. 13: Sol·licitud general

Memòria

Fer aquest projecte com a Treball de Fi de Grau ha suposat molts alts i baixos i moltes emocions i aprenentatges diferents i variats. En aquest apartat es farà un recorregut personal des de l'inici de creació del treball fins al final.

Primer, el fet de decidir realitzar el documental en el meu poble ha estat una sensació molt gratificant, ja que m'ha permès treballar amb més confiança i seguretat. També, m'ha fet tractar el projecte amb un compte especial per tal que reflectisca al cent per cent la imatge del poble.

Després, el fet d'haver d'enfrontar-me a aquest projecte jo sola ha sigut tant un avantatge com un inconvenient. Per una part, ha sigut difícil per haver de carregar jo amb tota la feina que, normalment, no farien menys de tres persones. Però per l'altra part, m'ha permès buscar un equip amb persones de confiança i professionals que han aportat visions diferents i m'han fet aprendre. També, en fer-lo sola he pogut expressar al complet el que volia i plasmar totes i cadascuna de les decisions que he pres.

Tanmateix, (Re)trobar les arrels m'ha fet investigar sobre el tema del despoblament i, per conseqüència, m'ha fet conèixer la realitat d'aquest problema i com s'ha tractat al llarg de la història. És un tema en el qual sempre havia volgut aprofundir i mai havia tingut l'oportunitat.

De manera més autocrítica, cal afegir que tècnicament, hi ha alguns errors en els resultats, per exemple, el so de l'entrevista de Zaira i la qualitat d'imatge d'aquesta són inferiors a les altres dues, ja que va estar gravat dies diferents i amb materials diferents. Aquests errors potser no estigueren si haguera demanat ajuda a experts, malgrat això, he volgut ser independent i treballar-m'ho jo sola.

Finalment, gràcies a totes les persones que han participat, (Re)trobar les arrels ha estat un dels projectes més propers que he realitzat i que amb el que més confiança i seguretat he eixit. La confiança dels i les participants ha fet que faça aquest projecte amb molta il·lusió i amb molta estima, aspecte que pense que queda reflectit al documental.

Resultats i conclusions

Per a tancar aquest Treball Fi de Grau, anem a centrar-nos en les conclusions i els resultats als quals hem arribat després d'haver realitzat aquest projecte.

D'una banda, a nivell personal ha estat un projecte que ha permès **posar en pràctica tots els coneixements que he adquirit al llarg de tota la carrera**. Més concretament, gràcies a l'assignatura de Tecnologia de la Comunicació de l'UJI i a la de Direcció Cinematogràfica del Tecnocampus, he aconseguit fer un ús correcte de tots els materials tècnics per al rodatge i la postproducció, també cal destacar que en aquest aspecte he estat reforçada per la presència de Raúl Monterde, professional del món audiovisual que m'ha donat diversos consells. A més, l'assignatura de Teoria i Tècnica del Guió m'ha ajudat a realitzar molts punts de la preproducció de manera adequada i m'ha facilitat la seua realització. Tanmateix, les assignatures de Documentació Informativa i d'Estructura Social Contemporània m'han oferit els mètodes necessaris per a realitzar tota la part del treball escrit. I finalment, l'assignatura de Realització Documental ha estat la que més pes ha tingut durant aquest projecte, doncs m'ha prestat molts recursos que he pogut fer servir al llarg de la realització d'aquest documental.

Així mateix, convé recaure en el fet que aquest és el primer projecte gran al qual m'enfronte sola. Considere que, anteriorment, m'ha fet falta més gent per fer diferents projectes a causa de la falta de confiança amb mi mateixa, però aquest documental ha aconseguit allunyar-me d'això i m'ha fet **guanyar seguretat al llarg** de la seua realització en l'àmbit professional. A més, m'ha **obert les portes al món del documental**, que m'ha cridat molt l'atenció i ha fet que m'encare cap a ell en l'àmbit laboral.

Seguidament, cal destacar també la **millora en la meua capacitat organitzativa personal**, ja que sempre m'ha costat organitzar els temps per a poder arribar a les dates establertes i, aquesta vegada, amb aquest projecte, he aconseguit mantenir un calendari ferm, sense molts canvis, i que s'ha adaptat a la perfecció a les dates establertes.

D'altra banda, en l'àmbit d'investigació, amb aquest projecte s'ha aconseguit arribar a diversos resultats en relació amb el despoblament i a la joventut a Vilafranca. Com bé comenten els

entrevistats, actualment, hi ha molts joves que opten per tornar i quedar-se al poble, no obstant això, els costa trobar feina del seu i potser això els fa tornar cap a la ciutat. És així com veiem que **el poble està molt viu dins la joventut, però que el sistema no ofereix les oportunitats que es necessiten perquè el jovent es quede allà.**

Tal com ens conta Zaira, una altra de les conclusions a les quals arribem és que aquelles polítiques que es fan per ajudar a afrontar aquesta problemàtica han d'estar basades en l'equitat, i en el fet de conèixer que no en tots els llocs es disposen dels mateixos serveis i de les mateixes possibilitats. És a dir, **cal fer aquestes polítiques des d'un punt de vista equitatiu i parant-se a investigar com es viu i quines necessitats tenen en cada zona.**

En última instància, cal que el sistema es reforme per tal de poder cobrir en les diverses poblacions aquelles mancances que tenen i, per tant, tornar a aportar al món rural i al món urbà a una igualtat entre ambdós.

Results and conclusions

To conclude this Bachelor's Degree Final Project, we will focus on the conclusions and results we have reached after carrying out this project.

On a personal level, this project has allowed me to **put into practice all the knowledge I have acquired throughout my entire degree.** Specifically, thanks to the subject of Communication Technology at UJI and Film Direction at Tecnocampus, I have been able to make proper use of all the technical materials for filming and post-production. It is also worth noting that in this aspect, I have been supported by the presence of Raúl Monterde, a professional in the audiovisual field who has provided me with various advice. Additionally, the subject of Script Theory and Technique has helped me adequately carry out many pre-production aspects and facilitated their realization. Furthermore, the subjects of Information Documentation and Contemporary Social Structure have provided me with the necessary methods to carry out the entire written part of the work. Finally, the Documentary Production subject has been the most significant during this project, as it has provided me with many resources that I have been able to use throughout the making of this documentary.

Likewise, it is worth noting that this is the first major project I have faced alone. I believe that in the past, I have needed more people to work on different projects due to a lack of self-confidence. However, this documentary has helped me overcome that and has **increased my confidence** in the professional field. It has also **opened the doors to the world of documentaries**, which has caught my attention and made me lean towards it in my career.

Furthermore, it is important to highlight the **improvement in my personal organizational skills**. I have always struggled to organize my time in order to meet deadlines, but this time, with this project, I have managed to maintain a solid schedule without many changes, perfectly adapted to the established dates.

On the research side, this project has yielded several results related to depopulation and youth in Vilafranca. As mentioned by the interviewees, currently, there are many young people who choose to return and stay in the village. However, they struggle to find suitable employment, which often leads them back to the city. This shows that the **youth is very much present in the village, but the system does not provide the necessary opportunities for them to stay**.

As Zaira explains, another conclusion we reach is that the policies implemented to address this issue must be based on equity and the understanding that not all places have the same services and opportunities. In other words, **these policies need to be approached from an equitable standpoint, taking the time to investigate how people live and what their needs are in each area**.

Ultimately, the system needs to be reformed in order to address the shortcomings in different populations and, therefore, restore equality between rural and urban areas.

Bibliografía

- Alamá, L., & Budí, V. (2022). *El despoblament al territori valencià: Una visió polièdrica*. Fundació Nexe. Recuperado de: <https://fundacionexe.org/publicacions/el-despoblament-al-territori-valencia-una-visio-poliedrica/>
- Anuario Estadístico de España (2020). *Éxodo rural: 1950-1975*. Recuperado de: https://www.ine.es/expo_anuarios/1945-1975.html
- Ballesteros, I. (2016). Éxodo rural, migración e inmigración en el cine español. *Hispanófila* 177, 249-261. Doi:10.1353/hsf.2016.0042. Recuperado de: <https://muse.jhu.edu/article/643135>
- Carbó, R. (2018). *El despoblament, un problema que ve de lluny*. Recuperado de: <http://www.cedelsports.cat/wp-content/uploads/El-despoblament.pdf>
- Fuster, M. (2020). *La problemàtica de la despoblació en l'àmbit escolar a la comarca de Els Ports* (TFG). Universitat Jaume I.
- González-Fernández, M. T., Montero-Logroño, I., Águila-Díaz, J. (2023). ¿Políticas hacia la población o para la despoblación? Los dilemas de la juventud rural. *Recerca. Revista de Pensament i Anàlisi*, 28(1), pp. 1-27. Doi: <http://dx.doi.org/10.6035/recerca.6495>
- Llorent-Bedmar, V., Palma, V., & Navarro-Granados, M. (2021). The rural exodus of young people from empty Spain. Socio-educational aspects. *Journal of Rural Studies*, 82, 303-314. Doi: 10.1016/j.jrurstud.2021.01.014 Recuperado de <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0743016721000140?via%3Dihub>
- Herreros, A. (2020). *Las dos caras de la España Vacía. El éxodo rural y la morfología urbana resultante* (TFG). Universidad de Alcalá de Henares, Alcalá de Henares.

- Marco, P., & Soriano, J. (2020). Transporte público y despoblación en el mundo rural: El caso del interior castellonense. *Cuadernos de Geografía*, 105, pp. 29-50. Doi: 10.7203/CGUV.105.18072
- Monferrer, A. (2015). Nuevas y viejas ruralidades: Reflexiones sobre la representación cinematográfica de la ruralidad española. *Rassegna iberistica*, 38(104), 255-273. Doi: 10.14277/2037-6588/72p
- Pinilla, V. & Sáez, L. A. (2017). *La despoblación rural en España: Génesis de un problema y políticas innovadoras*. Recuperado de: https://www.roldeestudiosaragoneses.org/wp-content/uploads/Informes-2017-2-Informe-SSPA1_2017_2.pdf
- Sevillano, A. (2022). IDL - UAM: *¿Por qué se marchan los jóvenes del medio rural?*. Recuperado de <https://www.idluam.org/blog/por-que-se-marchan-los-jovenes-del-medio-rural/>
- Silvestre, J., & Serrano, E. (2012). La representación en el cine de la integración de los inmigrantes rurales en las ciudades: el pesimismo de Surcos (1951). *Ager. Revista de Estudios sobre Despoblación y Desarrollo Rural*, 12, pp. 91-116. Doi: 10.4422/ager.2011.03

Annex 1. Guió de muntatge

GUIÓ LITERARI	GUIÓ TÈCNIC			
TRANSCRIPCIÓ DE LES ENTREVISTES / DESCRIPCIÓ DE LA SEQÜÈNCIA	RECURSOS VISUALS	ELEMENTS GRÀFICS	RECURSOS SONORS	TRANSICIONS
INTRODUCCIÓ				
L'equip va en cotxe pujant cap al poble.	Pla 1: Càmera des dels seients de darrere del cotxe.	“(RE)TROBAR LES ARRELS” “Un documental de Laura Cubertorer” “En col·laboració amb Universitat Jaume I”	Cris Haugen - Snowy Peaks	Fade in, de negre a pla 1.
Arriba l'equip al poble. Aparca i descarrega, agafen tot el material. Acaben d'agafar tot el material i marxen.	Pla 1: Càmera en mà. S'ensenya un paisatge del poble. Pla 2: Càmera des dels seients de darrere del cotxe. Pla 3: Càmera en mà. S'ensenya el cartell d'entrada a Vilafranca a la vora de la carretera, amb el cotxe passant pel costat. Pla 4: Càmera en mà des d'un costat de la carretera. En l'altre costat, el cotxe aparcat, ja al poble, i a l'equip baixant d'aquest. Pla 5: Càmera en mà des de darrere del cotxe. L'equip recull el material del maletger.		Cris Haugen - Snowy Peaks Veu en off: “L'interior de la província de Castelló porta anys convivint amb el despoblament. Les persones marxen a les grans ciutats a causa de la falta d'oportunitats que troben al seu poble. Com s'enfronta la gent jove a aquesta situació? Quin serà el futur de la societat en relació al despoblament? L'equip de (Re)trobar les arrels viatja avui fins a Vilafranca per conèixer les històries de Zaira, Nacho i Jesús, tres joves amb diferents relacions amb el poble que respondran una sèrie de qüestions en les quals mostraran punts de vista diferents en relació a la joventut i a	

	<p>Pla 6: Càmera en mà. L'equip camina, d'esquenes i allunyant-se de la càmera, carregant el material.</p> <p>Pla 7: Càmera en mà. L'equip camina, de cara i apropant-se a la càmera fins a passar pels costats i deixar-la enrere.</p> <p>Pla 8: Càmera en mà en un costat del carrer. A l'altre vorera, camina l'equip arribant a la Casa de la Cultura.</p> <p>Pla 9: Càmera en mà des de dins de la Casa de la Cultura. L'equip entra per la porta i es dirigeix a una sala.</p>		<p>com aquesta s'enfronta al despoblament.</p> <p>Zaira, per la seva part, aportarà una visió més experta, doncs treballa amb joves de municipis rurals, i sap, de primera mà, com entenen aquest tema.</p> <p>Jesús, pel contrari, és un jove que viu tot l'any al poble, per la qual cosa, aportarà una visió més personal.</p> <p>I Nacho ve d'una ciutat gran i la seva experiència com a professor en diferents zones urbanes i rurals ens permetrà conèixer una visió més àmplia sobre el tema.</p> <p>Acompanya'ns a conèixer les seves històries.”</p>	
ENTREVISTES				
<p>ZAIRA FABREGAT: “Jo sóc Zaira Fabregat, tinc 31 anys i actualment sóc dinamitzadora juvenil de la mancomunitat comarcal dels Ports. De professió sóc educadora social i animadora socio-cultural.”</p>	<p>Pla 1: Plànol frontal de Zaira.</p>			
<p>NACHO MARQUÉS: “Yo me llamo Nacho, Nacho Marqués, y soy profesor del IES Vilafranca, profesor de Francés. Tengo 27 años, y llevo aquí viviendo pues desde septiembre, es decir, 6 meses, aproximadamente.”</p>	<p>Pla 1: Plànol frontal de Nacho.</p>			
<p>JESÚS PITARCH: “Sóc Jesús, tinc 23 anys, i sóc camarero i a la vegada estudio.”</p>	<p>Pla 1: Plànol frontal de Jesús.</p>			
<p>ZAIRA FABREGAT: “Jo vaig acabar la meua carrera i bueno, pues per situacions, vaig decidir provar un any a viure ací a</p>	<p>Pla 1: Plànol frontal de Zaira.</p>			

<p>Villafranca, però sense...no? Pues per dir: "Vaig a provar-ho". I la veritat és que va ser un dels descobriments més importants de la meua vida, perquè mai havia viscut al poble durant tot el any, si que havia pujat moltes vegades, però me vaig donar conter de que ací era on volia estar."</p>				
<p>NACHO MARQUÉS: "Vivo pues por trabajo porque los designios de las adjudicaciones me llevan de un lado al otro de la Comunidad Valenciana. He pasado ya por muchos sitios de España, he pasado por pueblos más pequeños, he pasado por ciudades grandes, he estado en capitales... Bueno, la verdad es que tengo bastante bagaje en eso, en cambiar de sitio. Voy un poquito con la mochila cargada en la espalda, como se dice ¿no?"</p>	Pla 1: Plànol frontal de Nacho.			
<p>JESÚS PITARCH: "Pues básicamente porque vaig nàixer ací, però bueno que no és una cosa que sigue una obligació per a que jo estiga ací. Visc ací a Vilafranca perquè estimo el meu poble i perquè és el lloc en el que millor me sentisc."</p>	Pla 1: Plànol frontal de Jesús.			
<p>ZAIRA FABREGAT: "El meu poble, com és Villafranca me oferís moltes coses, no? Pues la natura, la cultura, al final no me fa falta anar-me'n a un altre lloc perquè ací si que ho tinc. I bueno, pues quan me'n vaig anar a fora un any, lo únic que no tinc és la meua família. Allí, quan vaig estar vivint a Castelló si que la tenia, però al mateix temps pues, ostres, tot lo altre, no? Tot a eixa qualitat de vida, eixa sensació d'estar també a casa pues no la tenia."</p>	Pla 1: Plànol frontal de Zaira.			
<p>JESÚS PITARCH: "Pues sobretot trobava a faltar, a part de la meua família i els meus amics, lo que és el silenci dels carrers a l'hivern, el poder donar una volta pel poble tu solo i no creuar-te amb 200 persones i creuar-te amb 3."</p>	Pla 1: Plànol frontal de Jesús. Imatges recurs dels carrers de Vilafranca nevats.			
<p>NACHO MARQUÉS: "Yo la verdad es que, al contrario que en otros</p>	Pla 1: Plànol frontal de Nacho.			

<p>sitios que he visto también igual de rurales, por ejemplo cuando estuve trabajando por los Picos de Europa, que también es un sitio que está un poquito apartado del resto, yo creo que aquí los jóvenes tienen bastante claro que son de aquí del pueblo, que quieren intentar quedarse en el pueblo si es que los deja el sistema y si es que se deja a los jóvenes quedarse en el pueblo, y la verdad es que sí que los veo con una concienciación bastante fuerte sobre la importancia de mantener las costumbres del pueblo, de intentar conseguir un futuro aquí en el pueblo y la verdad es que en ese aspecto si que soy bastante optimista, ¿no?”</p>	<p>Imatges recurs de la gent del poble ballant el Ball Pla.</p>			
<p>ZAIRA FABREGAT: “Nosaltres treballem en un rang d’edat súper ampli. Estem des dels 12 hasta els 30 anys, entonces la visió del despoblament es molt diferent si compares als joves més adolescents, que sí que són conscients de que existeix, que ho han sentit, que està per ahí i que es algo malo, no? Saben que, són conscients de la realitat que els envolta, però és veritat que encara estan en la burbujeta de viure al poble, d’estar ací, d’estar a gust. Però després mos trobem al rang d’edat que han de marxar, que a lo millor volen tornar al poble i no tenen l’oportunitat de treballar, volen estar ací i no tenen una casa on viure, o volen anar i tornar del poble els caps de setmana i no tenen un transport. Jo crec que tots són conscients però els toque més de prop als més grans, i bueno, veus situacions que, jo per lo menos, treballant amb joventut me dono conter que els joves estimen mogolló al poble, i clar, quan se van fent més grans i se topen de cara en esta situació, pues clar, jo crec que és ahí quan prenen realment consciència de la problemàtica, no?”</p>	<p>Pla 1: Plànol frontal de Zaira.</p>			
<p>JESÚS PITARCH: “Viure a una ciutat és molt més individualista que viure a un poble. Tu vas a una ciutat i si vas a fer un cafè o vas a comprar o lo que sigue, tu vas a la</p>	<p>Pla 1: Plànol frontal de Jesús.</p>			

<p>teua, vaig al supermercat, agarro açó, açó i allò, me'n vaig i ni "hola" ni "adiós". I ací és al contrari, osiga, ací vages on vages saludes perquè coneixes, a part de per educació perquè coneixes, fas la xerrada i això per mi és un avantatge, però a la vegada és un inconvenient a l'hora de tot lo que pugues fer, t'ho criticaran, o t'ho alabaran, però tot lo que pugues fer, sempre estarà als ulls d'algú que te coneix, i a lo millor pot crear algun tipus de vergonya a l'hora de fer x cosa, o a l'hora d'anar vestit de tal manera, pues a lo millor és més complicat, però bueno que, per mi és més ventaja que inconvenient."</p>				
<p>NACHO MARQUÉS: "Claro es que es un problema que se nos escapa a cada uno de nosotros, que se les escapa a los jóvenes como conjunto, se le escapa al pueblo de Villafranca del Cid como conjunto, y se le escapa a Castellón, y se le escapa a casi todo, porque al final es un sistema entero que te empuja hacia las ciudades, te empuja por falta de oportunidades, te empuja por alternativas de ocio que te dicen que son más modernas o que intenta la sociedad un poco imponerte a través de los medios de comunicación i a través de las modas que hay hoy en día, y claro, es muy difícil solucionar una cosa de manera individual cuando es un problema tan colectivo, ¿no?"</p>	<p>Pla 1: Plànol frontal de Nacho.</p> <p>Imatges recurs d'una festa al Parador de Festes de Vilafranca.</p>			
<p>ZAIRA FABREGAT: "Pues jo crec que per les polítiques que s'estableixen. Al final les persones que han de generar estes polítiques crec, vamos, que no coneixen la realitat en la que s'està treballant. Al final s'estableixen uns drets i uns beneficis per a totes les persones, però al final no són realitats iguals. Igual que una persona d'ací i una persona de Castelló tenen que tindre els mateixos drets. Jo crec que un poquet és això, fer realistes unes polítiques que no ho són. Durant molts anys s'està lluitant però al final, si te dones conter, els discursos pràcticament són els mateixos. Perquè? Per que no se té en compte la veu del poble. S'ha de</p>	<p>Pla 1: Plànol frontal de Zaira.</p>			

tindre en compte les persones que estan vivint ací i que estan patint eixes desigualtats. I se fan polítiques moltes vegades un poquet a la ligera.”				
NACHO MARQUÉS: “Parece que ir a la ciudad te descubre cosas que no te las descubre el pueblo cuando no tendría por que ser así, y claro, para que esto no sea así lo que tendríamos que conseguir es, que el pueblo volviera a tener -el pueblo, y estoy hablando de todos los pueblos- volviera a tener cierto interés social, ¿no? Y volviera a estar en el foco mediático y se volviera a fomentar que lo que ocurre en los pueblos es igual de interesante, no ya de importante sino de interesante que lo que ocurre en las ciudades, porque además lo es, des de mi punto de vista es que lo es.”	Pla 1: Plànol frontal de Nacho. Imatges recurs del duatló escolar de Vilafranca.			
JESÚS PITARCH: “Ací al poble o te dediques a la docència, o estàs en el sector de sanitat, és molt estret en el que et pots dedicar amb una carrera ací a un poble. En canvi és això, en una ciutat, eres ingeniero pues tindràs qualsevol puesto on puguis treballar d'açò quan ací és més difícil, que no és que no se pogue, a lo millor és que no mos hem adaptat a que totes les faenes se poden fer en tots els llocs, i més avui en dia, en internet i tal, osigui és tot més fàcil.”	Pla 1: Plànol frontal de Jesús.			
ZAIRA FABREGAT: “Jo crec que no se'ls culpabilitze com a tal de que siguen els causants del despoblament, però si que és com eixa sensació d'angoixa, no? De com un poquet de temor de que després no puguem tornar i que per això se vage perdent gent. Bueno jo confio en que n'hi ha molts joves que tenen moltes ganes d'estar ací, de que volen i aposten per el seu poble i que bueno, que si que se veu que hi ha oportunitats, una altra cosa és que després ho vulguen fer, però jo crec que és un poquet més eixa sensació.”	Pla 1: Plànol frontal de Zaira.			
NACHO MARQUÉS: “Sí porque además es que cambia mucho la	Pla 1: Plànol frontal de Nacho.			

<p>rutina que tiene uno cuando vive aquí en el pueblo que cuando vive en la ciudad, ¿no? Porque en la ciudad, al haber más alternativas, y voy a decir más, al estar sobrecargado de alternativas, porque al final te sobrecargas de información y te sobrecargas de alternativas de ocio, digamos que yo tengo la sensación de que en el pueblo se pierde menos el tiempo, se tira uno menos tiempo mirando el móvil, porque hay más cosas que hacer aquí delante tuya. En la ciudad te tiras mucho tiempo en el transporte público, te tiras mucho tiempo yendo de un lado al otro, en el móvil porque has quedado con Fulanito que tiene que venir de media hora y lo tienes que esperar. Aquí es todo mucho más inmediato, mucho más directo, mucho más sincero.”</p>	<p>Imatges recurs d'un partit de futbol del CF Vilafranca.</p>			
<p>JESÚS PITARCH: “Ajudar a la gent que se quede, enlloc de demanar que se queden, osigui ficar les coses fàcils en quant a lo millor ajudes a gent que està intentant començar un negoci xicotet ací, o inclús incentivar la gent que no marxe, baixant impostos: Vaig llegir que estaven intentant baixar impostos a empreses per a que vingueren ací i tal, això són coses que estan molt bé. També, jo sempre he pensat que jo, no per viure a un poble haig de pagar menos perque tinc menos, jo vull pagar el mateix que tots i tindre els mateixos servicis, les mateixes oportunitats i exactament lo mateix que la gent, no vull que ningú diga: “Ai pobret! Viu a un poble, que pague menos.” No, que pague lo mateix però que tingue lo mateix.”</p>	<p>Pla 1: Plànol frontal de Jesús.</p>			
<p>ZAIRA FABREGAT: “Òbviament, lo que comentava al principi, no? Traure ixes personetes que estan tancades en els despatxos i plantar-les ací i que vegeren la realitat que hi ha, i que les coses se feren com tocaren, adaptades a cada lloc i vamos, sobretot que totes les persones que n'hi hagen en este món que tinguen les seues necessitats cobertes, òbviament, les necessitats bàsiques principals</p>	<p>Pla 1: Plànol frontal de Zaira. Imatges recurs del Correfocs de Vilafranca.</p>			

<p>cobert. I bueno pues dins de lo que fem nosaltres, dins de la nostra xicoteta llavoreta que fem des de, a nivell personal, com a Zaira, pues intentar d'alguna manera visibilitzar estes problemàtiques, participar en el poble, estant actius, no? Que al final, en la gent del poble mos unim i visibilitzem tot estes coses que mos passen, i al mateix temps perque estem vivint ací, no? Vull dir, no sempre queixar-se sinó també potenciar eixa part positiva de viure al poble.”</p>				
<p>JESÚS PITARCH: “Si me preguntes Vilafranca en concret, ho veig un poc fotut però simplement perquè hem estat acostumats a que viure al poble... Viure a Vilafranca, no viure al poble, viure a <i>este</i> poble era treballar a la Marie Claire, o lo que havíem dit, o sóc més de treballar a l'escola o sóc professor, treballa a l'institut. Ací era pues treballar a la Marie Claire hasta que te jubilaras. Ara hem vist que no és... Sabíem que no era lo normal i hem vist que estes coses s'acaben i que no podem dependre tant de una empresa que era la que aglutinava a tota la gent del poble treballant. Però bueno, jo cada vegada ho veig un poquet millor, veig que la gent, sobretot de la meua edat, se'n van però molta gent torna, i molta gent que acabe la carrera pues busque faena, a lo millor no és la faena dels seus somnis però està buscant faena ací perque si que lo que de veritat volen és viure ací.”</p>	Pla 1: Plànol frontal de Jesús.			
<p>NACHO MARQUÉS: “Bueno yo, es una cosa que hablamos mucho, yo creo que este pueblo en concreto tiene un factor económico muy importante del que dependen todos los demás, que es la fábrica, ya lo sabemos. Sin meterme demasiado en profundidad en eso, si no se busca otra manera de diversificar el pueblo, si en algún momento hay algún problema con ese punto digamos clave que tiene la economía del pueblo, el pueblo puede ir bastante a peor. Por ejemplo educativamente es todo lo contrario ahora mismo, el pueblo</p>	Pla 1: Plànol frontal de Nacho.			

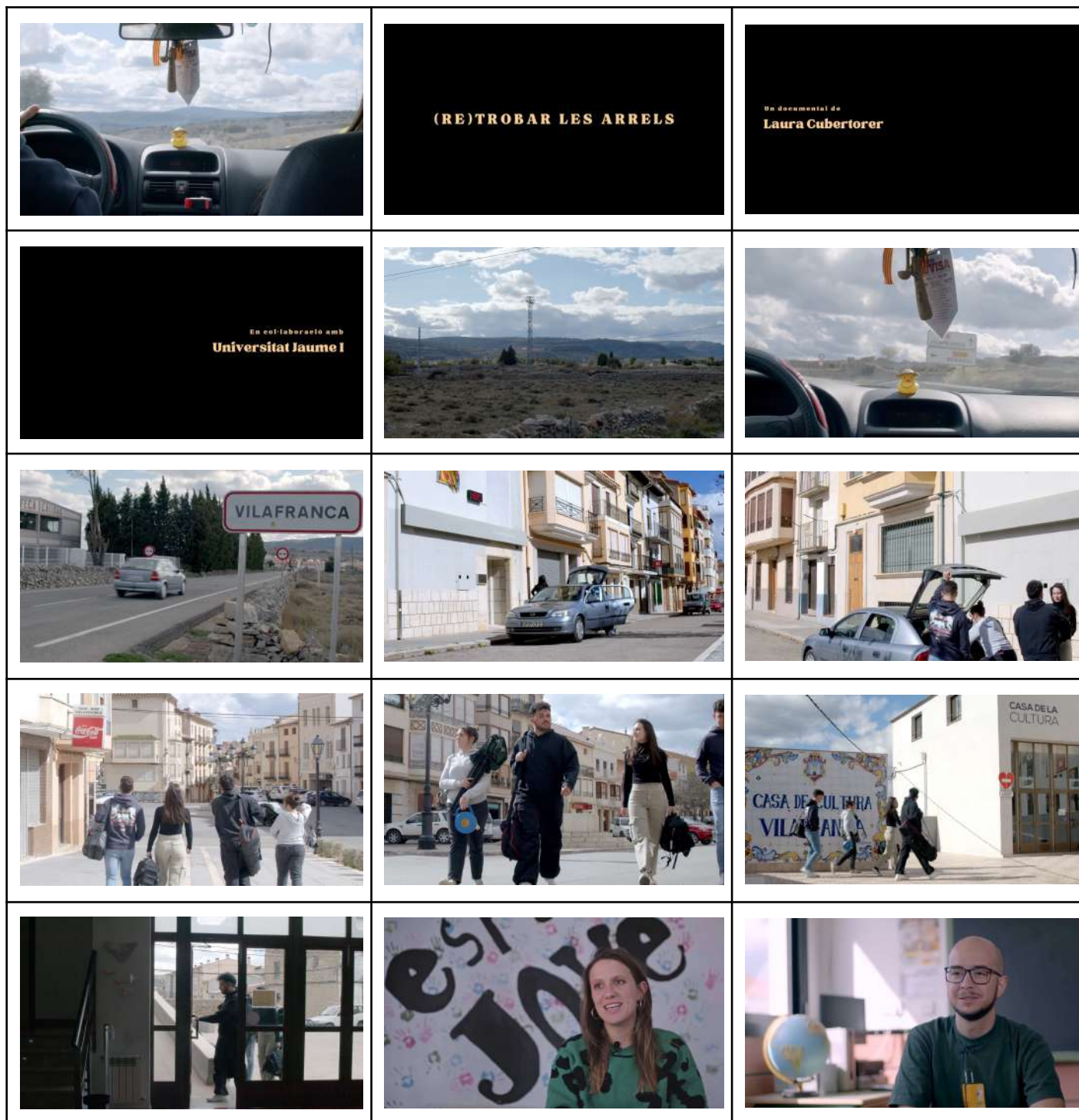
<p>educativamente está más fuerte que ha estado nunca. Este instituto, el otro día lo comentaba con la dirección, nunca ha tenido tantos profesores, nunca ha tenido tantos alumnos, ni nunca ha llegado tan lejos. Lo que pasa es que si el pueblo acabamos reduciéndolo a los servicios básicos del pueblo, al sector servicios, sin ningún otro tipo de salida, llegará un punto en el que si colapsa la economía, el factor económico que hay ahora mismo, que tira para adelante del pueblo, puede que se quede con la mitad de la población. Yo creo que es que es difícil hoy en día quedarse en el pueblo sabiendo que esto puede pasar, da miedo, da miedo. Yo me imagino, me pongo en la situación de que yo volviera aquí varios años y da miedo pensar en comprarse una casa porque, ¿Hasta cuándo me va a valer esa casa lo que estoy pagando por ella?, ¿Hasta cuándo voy a poder quedarme yo aquí?, ¿Hasta cuándo voy a tener niños?”</p>				
<p>ZAIRA FABREGAT: “Pues, a veure, a nivell personal, al final tot són canvis i és tot cíclic, vull dir, les coses van evolucionant, no sé molt bé que dir, no? Perque al final el futur és incert, vull dir, pot anar bé, pot anar malament. Jo com a persona que estic ací confio en que, m’agafo a les possibilitats que hi ha, a l’esperança de que la gent té ganes d’estar ací, que la gent que viu al poble, realment, en firmeza, vol estar ací. La gent que està a fora i està ací participant o involucrant-se en el poble és perquè també se l’estima molt. Entonces vull pensar que espero que tot vage bé.”</p>	Pla 1: Plànol frontal de Zaira.			
<p>JESÚS PITARCH: “Jo sempre ho he dit, si algun dia arribo a tenir un fill o una filla, jo vull que tinguen la mateixa infància que he tingut jo. Vull que quan acabe l’escola pugue anar-se’n a jugar en els amics al carrer sense patir pena, vull que quan neve, pa ell o pa ella no sigue una cosa nova, que sigue, pues si, ha nevat, és una xalera...No sé, totes eixes coses que he viscut,</p>	Pla 1: Plànol frontal de Jesús.			

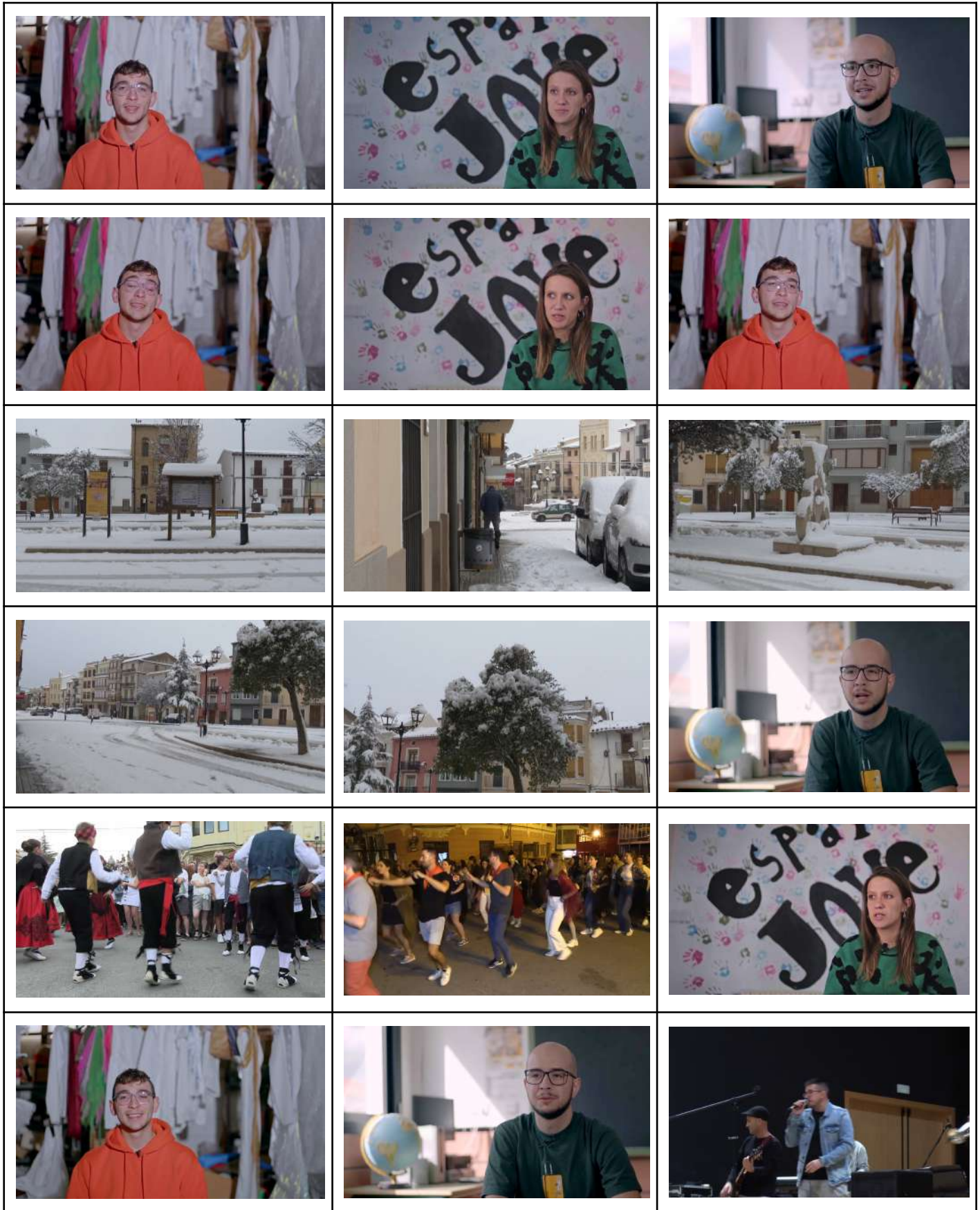
igual que les he pogut viure jo.”				
<p>NACHO MARQUÉS: “Pero en general, si el pueblo se pudiera reinventar de alguna manera, yo creo que sí que tiene futuro. Es un pueblo con una gente increíble, y es un pueblo que tiene una cultura increíble, a mi me gusta mucho, y mi intención desde luego es volver aquí el año que viene. Parece que todos los profes pasen de largo pero no, yo creo que muchos repiten. Y decían en un pueblo de aquí al lado, que también tiene instituto, un dicho que es que los profesores venían llorando pero al final se iban también llorando, ¿no? Porque vienes pensando en que te ha tocado el fin del mundo y resulta que no, que aquí es donde empezaba el mundo, ¿no?”</p>	Pla 1: Plànol frontal de Nacho.			Fade out de Pla 1 a negre.
CRÈDITS				
Crèdits del documental.		“Direcció Laura Cubertorer” “Entrevistades Zaira Fabregat Jesús Pitarch Nacho Marqués” “Equip Ainhoa Prades Aida Tena Eric Bellés Francesc Monfort” “Operadora de càmera Inmaculada Victorio Laura Cubertorer Raúl Monterde” “Departament de so Laura Cubertorer Muntatge i postproducció Laura Cubertorer” “Veu en off Armand Maravalle	Kharnassein - Dia Espectacular feat. Rous	

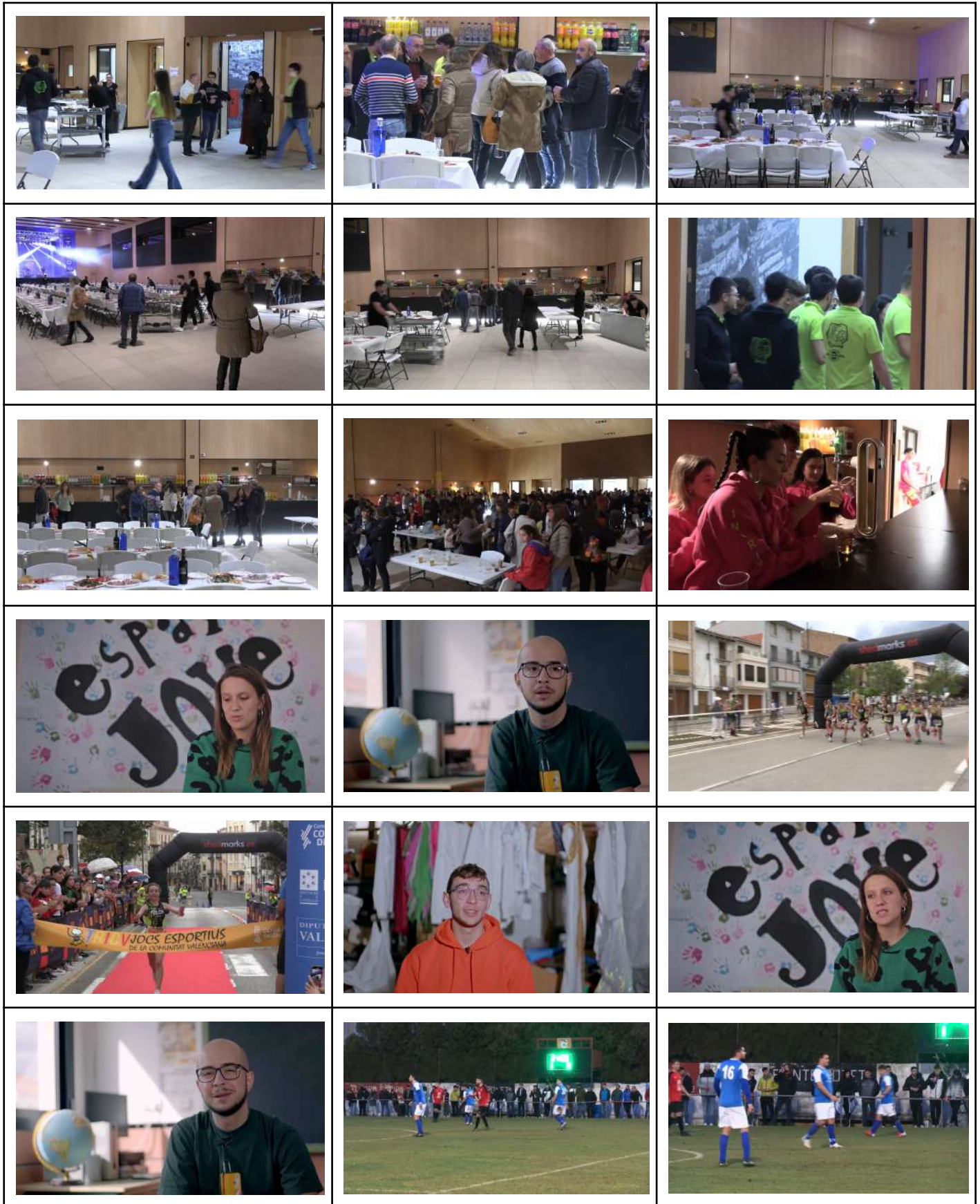
		<p>Imatges recurs Televisió Vilafranca”</p> <p>“Banda sonora Kharnassein - Dia Espectacular feat. Rous Cris Haugen - Snowy Peaks”</p> <p>“Agraïments Marta Milián Lluís Puig Pol Casaú Ana Maria Querol”</p> <p>“(RE)TROBAR LES ARRELS”</p>		
--	--	---	--	--

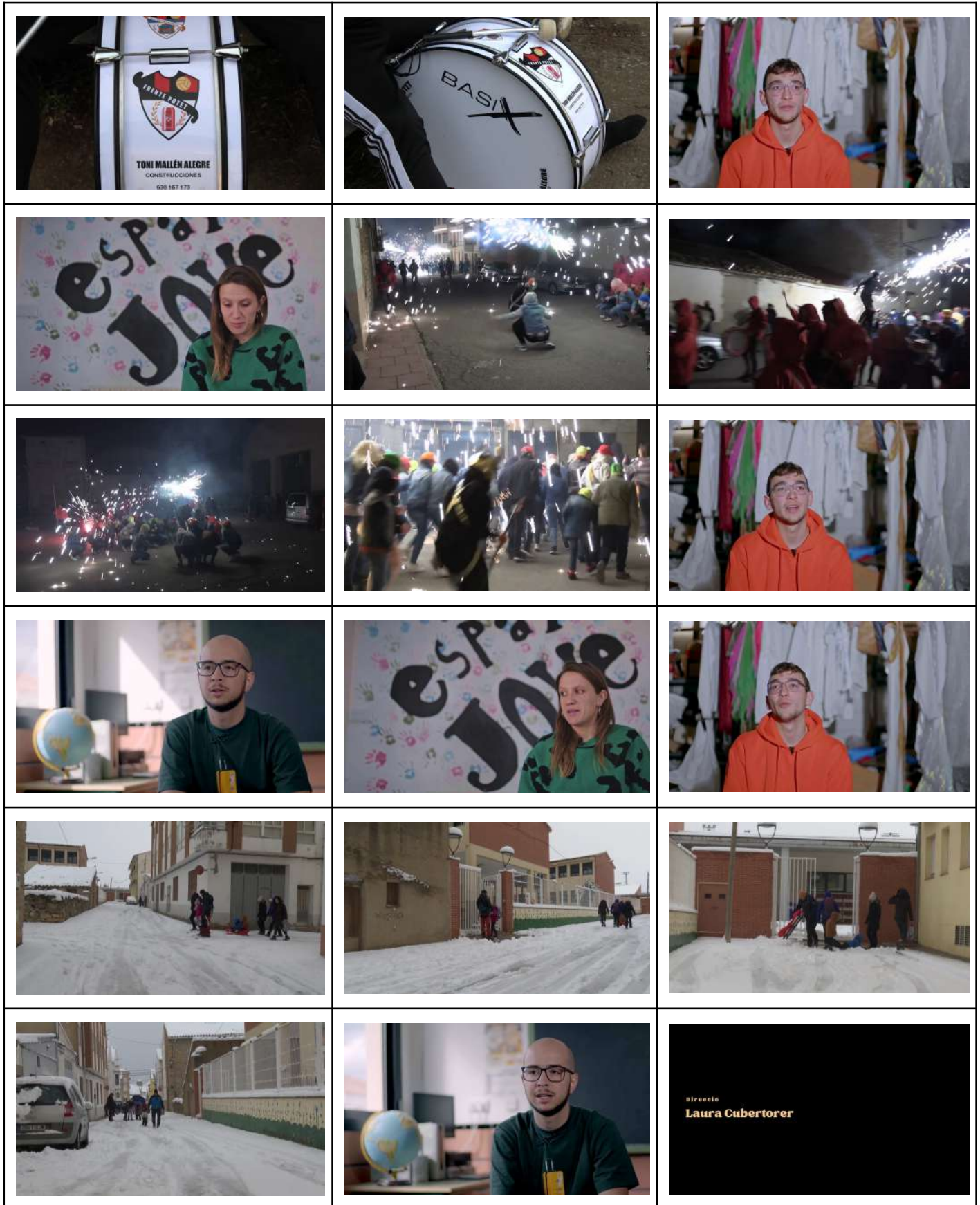
Annex 2. Storyboard postproducció

Després del guió de muntatge, s'ha elaborat un storyboard per a ordenar els plànols tal i com aniran en l'edició final del projecte.

<p>Entrevistades</p> <p>Zaira Fabregat</p>	<p>Jesús Pitarich</p>	<p>Nacho Marqués</p>
<p>Equip</p> <p>Ainhoa Prades Aida Tena Eric Bellés Francesc Monfort</p>	<p>Operadors de càmera</p> <p>Inmaculada Victòria Laura Cubertorer Raúl Monterde</p>	<p>Departament de so</p> <p>Laura Cubertorer</p> <p>Muntatge i postproducció</p> <p>Laura Cubertorer</p>
<p>You on off</p> <p>Armand Maravalle</p> <p>Imatges recuads</p> <p>Televisió Vilafranca</p>	<p>Banda sonora</p> <p>Kharnassein - Día Espectacular feat. Rous Cris Haugen - Snowy Peaks</p>	<p>Agraïments</p> <p>Marta Milián Lluís Puig Pol Casau Ana Maria Querol</p>
<p>(RE)TROBAR LES ARRELS</p>		

Annex 3. Xarxes

Enllaç al perfil d'Instagram:

https://www.instagram.com/retrobar_les_arrels/

Enllaços als Reels d'Instagram:

<https://www.instagram.com/p/Csil5U4IDFA/>

<https://www.instagram.com/p/CsiwlmHISKP/>

<https://www.instagram.com/p/CsiwykfoEIx/>

Enllaç al perfil de Facebook:

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100092983447411>

Annex 4. Documentació legal

AUTORITZACIÓ PER A L'ÚS D'IMATGES

Yo, D./Dña. Jesús Pitarch Martínez, mayor de edad, con DNI 73403284A y domicilio en Avda. Castelló, 80, Vilafranca, Castelló, 12150, Espanya.

Autorizo y consiento a Laura Cubertorer Folch, con DNI 20956678K y domicilio en C Tarongers, 33, Almassora, Castelló, 12550, España.

A grabar y/o tomar fotografías de mi persona para la posterior creación del documental *(Retrobar les arrels)*. Y por la presente, autorizo a la persona el uso y publicación de la(s) imágenes(s) o video(s) para el propósito de difusión público o privado.

Y para que conste y tenga los efectos oportunos, en el presente documento se firma la autorización correspondiente a nombre de:

Firmado por Jesús Pitarch Martínez a 25 de Febrero del 2023

AUTORITZACIÓ PER A L'ÚS D'IMATGES

Yo , D./Dña. Zaira Fabregat Tena, mayor de edad, con DNI 20492814K y domicilio en Carrer Font d'Horta, 9 , 12150 Vilafranca, Castelló, Espanya.

Autorizo y consiento a Laura Cubertorer Folch, con DNI 20956678K y domicilio en C Tarongers, 33, Almassora, Castelló, 12550, España.

A grabar y/o tomar fotografías de mi persona para la posterior creación del documental *(Re)trobar les arrels*. Y por la presente, autorizo a la persona el uso y publicación de la(s) imágenes(s) o video(s) para el propósito de difusión público o privado.

Y para que conste y tenga los efectos oportunos, en el presente documento se firma la autorización correspondiente a nombre de:

Firmado por Zaira Fabregat Tena, a 20 de Febrero del 2023

Firmado por ZAIRA FABREGAT TENA -
NIF:***9281** el día 24/02/2023 con un
certificado emitido por ACCVCA-120

AUTORITZACIÓ PER A L'ÚS D'IMATGES

Yo, D. Dña. Ignacio Márquez Garrido, mayor de edad, con DNI 80167890X y domicilio en Auda Carlos III N°24 6º3, Godelera.

Autorizo y consiento a Laura Cubertorer Folch, con DNI 20956678K y domicilio en C Tarongers, 33, Almassora, Castelló, 12550, España.

A grabar y/o tomar fotografías de mi persona para la posterior creación del documental *(Re)trobar les arrels*. Y por la presente, autorizo a la persona el uso y publicación de la(s) imágenes(s) o video(s) para el propósito de difusión público o privado.

Y para que conste y tenga los efectos oportunos, en el presente documento se firma la autorización correspondiente a nombre de:

Firmado por Ignacio Márquez Garrido 23 de mayo del 2023

REBUT

Plaça de Capmany de Barcelona, 11 (08111)
 Ciutat de Vilafranca - 20/02/2023
 HORA DE REGISTRE: 10:32:00 (SISTEMA D'ENTRADA)

REGISTRE D'ENTRADA		
OFICINA	NÚM. REGISTRE	DATA I HORA
Oficina Auxiliar de Registre Electrònic	2023-E-RE-173	20/02/2023 10:32
RESUM		
Sol·licitud d'Ús Puntual d'un Local (SIA 2085855)		
TERCEIR	NIF/C.I.F./IBI	NOM
Interessat	20956678K	LAURA CUBERTORER FOLCH

COMPROVACIÓ DE LA IDENTITAT
DATA I HORA D'AUTENTICACIÓ: 20/02/2023 10:27
COGNOMS, NOM: CUBERTORER FOLCH, LAURA
NIF/C.I.F./IBI: 20956678K
PROVEÏDOR D'IDENTITAT: Cl@ve - Govern d'Espanya
SISTEMA D'IDENTITAT: Claus concertades
NEVILL DE SEGURETAT: Bàsic
IP: 150.128.161.181
ID SESSIÓ: 00000z2kdefnzfmhgh50mfhlxwqdyn57ygv0yep12eob2mmaqo

DOCUMENTS
NOM DEL FITXER: Signatura-2023-E-RE-173.pdf
TIPUS DE DOCUMENT: Sol·licitud
VALIDESA: Original
CNV: 67PSLR32K57LCEW22EC4LEGJT
EMPREMTA DIGITAL: b977454ba621c2f4ac364a5774f24fb6514ed600

Avis informatiu:

Aquest justificant de recepció no prejutja l'admissió definitiva de l'interessat, que podrà ser rebutjat per alguna de les següents causes:

1. Que es tracti de documents dirigits a altres òrgans o organismes.
2. Que contingui codi maliciós o dispositiu susceptible d'afectar la integritat o la seguretat del sistema.
3. En el cas d'utilització de documents normalitzats, quan no s'omplenen els camps requerits com a obligatoris, o quan continguin incongruències o omissions que impedeixin el seu tractament.
4. Que es tracti de documents que hagin de presentar-se en registres electrònics específics.

DOCUMENT SIGNAT ELECTRÒNICAMENT

Avda. del Llosar 26 - 12150 VILAFRANCA - CASTELLÓ - Tel. 964 44 10 04 - Fax: 964 44 01 83
vila@ajuntamentdevilafranca.es - www.ajuntamentdevilafranca.es

Codi Verificació del Tíquet d'Accés: 67PSLR32K57LCEW22EC4LEGJT
 Document signat electrònicament des de la pàgina pública d'Accés a Vilafranca